

ИЗВЕШТАЈ
ЗА РАБОТАТА НА ФОНДОТ НА ПЕНЗИСКОТО
И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА
СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ВО 2021 ГОДИНА

Скопје, мај 2022 година

СОДРЖИНА	стр.
I. ВОВЕД	3
II. СТАТИСТИЧКИ ПОДАТОЦИ	6
1. Број на осигуреници	6
2. Корисници на пензија	9
3. Корисници на најнизок износ на пензија	13
4. Корисници на паричен надоместок со преостаната работна способност	14
5. Корисници на паричен надоместок за телесно оштетување	15
6. Учество на расходите за пензиско и инвалидско осигурување во бруто домашниот производ	16
III. УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПЕНЗИИТЕ	17
IV. ФИНАНСИСКО РАБОТЕЊЕ НА ФОНДОТ	19
1. Приходи на Фондот	20
2. Расходи на Фондот	24
3. Финансиски резултат	30
4. Акции и удели	31
5. Наплата на заостанатите ненаплатени придонеси	31
V. ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВАТА И СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРУВАЊЕ	32
1. Извештај за остварени права од ПИО во прв степен	32
2. Правна регулатива, следење и примена на правните прописи и постапување по претставки	36
3. Остварување на правата од ПИО по одредбите на ЕУ и меѓународните договори	37
4. Комисија за оцена на работна способност	38
5. Матична евиденција	42
6. Исплата на пензии	44
7. Спроведување на надлежностите од вториот пензиски столб	45
VI. ОРГАНИ НА УПРАВУВАЊЕ НА ФОНДОТ	46
1. Управен одбор	46
2. Директор	48
VII. СТРУЧНА СЛУЖБА НА ФОНДОТ	49
1. Внатрешна ревизија	49
2. Буџетска координација	51
3. Буџетска контрола	52
4. Јавни набавки	53
5. Човечки ресурси	54
6. Информирање	58
7. Правни работи	59
8. Стопанисување со имотот на Фондот	61
9. Солидарен фонд	64
VIII. ИНФОРМАТИЧКИ СИСТЕМ	66
1. Развој на информатичкиот систем	66
2. Апликативен софтвер	67
3. ИТ инфраструктура и поддршка	68
IX. ЗАКЛУЧОК	69

ИЗВЕШТАЈ

ЗА РАБОТАТА НА ФОНДОТ НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ВО 2021 ГОДИНА

I. ВОВЕД

Пензиското и инвалидското осигурување во секоја земја зазема едно од најзначајните места во целокупниот општествен, социјален и политички живот за населението. Економските, социјалните и демографските движења во општеството влијаат на развојот на пензискиот систем на секоја земја, а неговото значење се изразува преку бројот на осигуреници (вработени) кои плаќаат придонес за пензиско и инвалидско осигурување, висината на стапката на придонес што се плаќа, бројот на корисниците на пензија во земјата и висината на истата, како и учеството на расходите за пензиското и инвалидското осигурување во бруто домашниот производ на земјата.

Извештајот за работа на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија за 2021 година содржи поединечни и сеопфатни податоци и образложенија за остварените резултати при спроведувањето на истото во РСМ. Годишниот извештај содржи статистички податоци за остварените права од пензиското и инвалидско осигурување, финансиски податоци за работата на Фондот, матичната евиденција, општествениот стандард на корисниците на пензија и друго. Активностите на Фондот имаат големо влијание врз целата повозрасна популација во Републиката, а индиректно и врз членовите на нивните семејства.

Системот пензиско и инвалидско осигурување во Република Северна Македонија од 2006 година функционира како трестолбен систем, и тоа:

- Задолжително пензиско и инвалидско осигурување по основ на меѓугенерациска солидарност (Прв столб),
- Задолжително капитално финансирано пензиско осигурување (Втор столб),
- Доброволно пензиско осигурување врз основа на индивидуално капитализирано штедење (Трет столб).

Првиот и Вториот столб од пензискиот систем, задолжително ги опфаќа сите вработени по основ на работен однос и вршење на дејност по разни основи, додека Третиот столб е на доброволна основа.

Работењето на Фондот се извршува согласно Законот за пензиското и инвалидското осигурување, Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, Законот за придонеси од задолжително социјално осигурување, Буџетот на Фондот, Програмата за работа на Управниот одбор на Фондот и Стратегискиот план на Фондот.

Во рамките на пензиското и инвалидско осигурување, својата социјална сигурност ја остваруваат 337.317 корисници на права од пензиското и инвалидско осигурување, односно 328.570 корисници на пензија, 8.685 корисник на паричен надоместок за телесно оштетување и 62 корисника на паричен надоместок со преостаната работна способност, 16,19% од вкупното население на Република Северна Македонија во 2021 година (оценети 2.083.000, а учеството на вкупните расходи за пензиското и инвалидско осигурување (80.147,07 милиони денари) во бруто домашниот производ (723.239,00 милион денари), изнесува 11,08% додека за исплата на пензии 8,63%.

Органи на управување на Фондот се Управниот одбор и Директорот на Фондот. Според член 156 став 2 од Законот за пензиското и инвалидското осигурување („Сл. весник на РМ“ бр.98/2012 година), Управниот одбор на Фондот брои седум члена именувани од Владата со мандат од четири години. Од овој број, два члена се по предлог на Владата на Република Северна Македонија и пет членови се именувани на предлог од: Министерството за труд и социјална политика, Министерството за финансии, Репрезентативниот синдикат член на Економско-социјалниот совет, Репрезентативното здружение на работодавачите член на Економско-социјалниот совет и Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија.

Од 2012 година, согласно членот 120 од Законот за пензиското и инвалидското осигурување („Сл. весник на РМ“ бр. 98/2012), стапката на придонес која се распределува за Вториот пензиски столб изнесува 6% фиксно од основницата за плаќање на придонесот утврдена со закон, а за Првиот столб се распределува 12,8% од вкупната стапка од 18,8% од уплатениот придонес во 2021 година.

На крајот од 2021 година, бројот на осигурениците изнесувал 572.303, додека бројот на корисниците на пензија изнесувал 328.570 корисници (заедно со

минималните земјоделски и воени корисници), или во сооднос 1,74 осигуреници на 1 пензионер.

Во 2021 година, Фондот оствари вкупни приходи во износ од 81.508,27 милиони денари и вкупни расходи во износ од 80.147,07 милиони денари, односно вишок на приходи над расходи од 1.361,2 милиони денари. На финансиското работење на Фондот во 2021 година, влијаеше неостварувањето на предвидените макроекономски индикатори. Од тие причини е изготвен и усвоен Ребаланс на Буџетот на Фондот.

Во 2021 година, Фондот изврши усогласување на пензиите од 1 -ви јануари 2021 се усогласуваат за 1, 2%, од 1 -ви јули 2021 се усогласуваат за 1, 2% или вкупно 2,4%

Со извршеното усогласување на пензиите, просечната пензија во декември 2021 година (од работничко право) изнесуваше 15.856 денари и во однос на 2020 година (15.461) е повисока за 2,5%, а заедно со минималните земјоделски и воени пензии, просечната пензија во 2021 година изнесуваше 15.876 денари, а во 2020 година истата изнесуваше 15.483 денари и е зголемена за 2,5%.

Во 2021 година, Фондот водеше кадровска политика согласно антикризните мерки на Владата, да нема нововработени на упразнетите места по основ на пензионирање и останати основи, согласно Законот за работни односи.

Со примена на Проектот за техничка поддршка за дизајнирање на новите деловни процеси за остварување на правата и исплата на пензиите, во 2021 година значително е скратен рокот за решавање на правата од пензиското и инвалидско осигурување и исплатата на пензиите.

Во декември 2021 година се исплатуваа пензии на вкупно 328.570 корисници на пензија (со воени и минимални земјоделски), со просечен месечен износ на расходи во износ од 5.190,80 милиони денари во нето износ и 674,80 милиони денари придонес за здравствено осигурување, или заедно 5.865,60 милион денари.

Во 2021 година од продажбата на акциите и уделите што ги стекна Фондот по основ на Законот за трансформација на претпријатијата со општествен капитал, остварени се приходи во износ од 12,84 милиони денари. Заради пандемијата, планираните средства за бањско-климатска рекреација на корисниците на пензија, не се реализираа.

II. СТАТИСТИЧКИ ПОДАТОЦИ

1. Број на осигуреници

Врз основа на матичната евиденција на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија со состојба декември 2021 година, евидентирани се 85.132 обврзници и 572.303 осигуреници со задолжително пензиско и инвалидско осигурување.

Табела бр. 1: Број на осигуреници и обврзници во декември 2021 година:

Реден број	Филијали	Обврзници	Осигуреници
1	Берово	1.037	3.857
2	Битола	4.583	33.770
3	Валандово	562	2.646
4	Велес	2.493	14.618
5	Виница	649	4.809
6	Гевгелија	1.838	11.715
7	Гостивар	3.795	14.150
8	Дебар	741	3.200
9	Делчево	858	5.749
10	Демир Хисар	448	2.107
11	Кавадарци	2.385	17.609
12	Кичево	1.585	10.401
13	Кочани	1.838	12.480
14	Кратово	248	1.378
15	Крива Паланка	727	3.954
16	Крушево	576	1.442
17	Куманово	3.653	21.915
18	Македонски Брод	223	1.560
19	Неготино	1.330	5.764
20	Охрид	2.777	18.386
21	Прилеп	5.779	23.953
22	Пробиштип	472	3.458
23	Радовиш	1.638	5.666
24	Ресен	922	3.436
25	Свети Николе	1.015	4.209
26	Струга	2.520	11.865
27	Струмица	5.498	23.001
28	Тетово	6.473	30.646
29	Штип	2.058	21.260
30	Скопје	26.411	253.299
Вкупно		85.132	572.303

Според податоците на Фондот, бројот на осигуреници (состојба декември 2021 година) за кои се плаќа придонес од 8 до 12 месеци, изнесува 540.091, или 94,37% од вкупниот број на осигуреници (572.303).

Табела бр.2: Број на корисници на пензија и број на осигуреници

Година	Број на вработени	Број на корисници на пензија (без воени и земјоделски корисници)	Број на корисници на пензија на 1000 вработени	Број на вработени на 1 корисник на пензија
2007	424.338	272.386	693	1,6
2008	451.491	273.281	654	1,7
2009	475.780	273.977	576	1,7
2010	466.280	273.751	587	1,7
2011	489.608	277.441	567	1,8
2012	507.061	282.334	557	1,8
2013	526.909	289.114	549	1,8
2014	536.191	293.860	548	1,8
2015	558.821	299.640	536	1,9
2016	570.168	305.766	536	1,9
2017	575.574	310.744	540	1,9
2018	578.023	315.780	546	1,8
2019	581.405	322.704	555	1,8
2020	571.863	325.125	569	1,8
2021	572.303	327.535	572	1,7

Бројот на регистрирани осигуреници во декември 2021 во однос на декември 2020 година е зголемен за 440 осигуреника .

Бројот на осигурениците, корисниците на пензија и нивниот сооднос е даден во следниот графикон:

Структурата на осигурениците по пол и возраст во декември 2021 година е дадена во следниот графикон:

Од вкупниот број на осигуреници во 2021 година, 124.497 осигуреници се мажи и 110.234 жени на возраст од 35-50 години, а од 50-64 годишна возраст, бројот на осигуреници - мажи изнесува 90.616 и жени 61.096 а останатите осигуреници се од другите возрасни категории.

Старосната структура на осигурениците во декември 2021 година е дадена во следниот графикон:

2. Корисници на пензија

Број на корисниците на пензија од работничко осигурување, воени и земјоделски пензии со состојба на 31.12.2021 година:

Табела бр.3: Број на корисници на пензија во декември 2020 и 2021 година

Вид на пензија	Корисници на пензија 31.12.2020	Корисници на пензија 31.12.2021	Зголемување/намалување	Индекс 2021/2020
Старосна	218.815	222.123	3.308	101,5
Инвалидска	32.169	30.000	-2.169	93,3
Семејна	74.141	75.412	1.271	101,7
Вкупно	325.125	327.535	2.410	100,7
Воени	1.080	961	-119	89,0
Земјоделски	90	74	-16	82,2
Вкупно пензии:	326.295	328.570	2.275	100,7

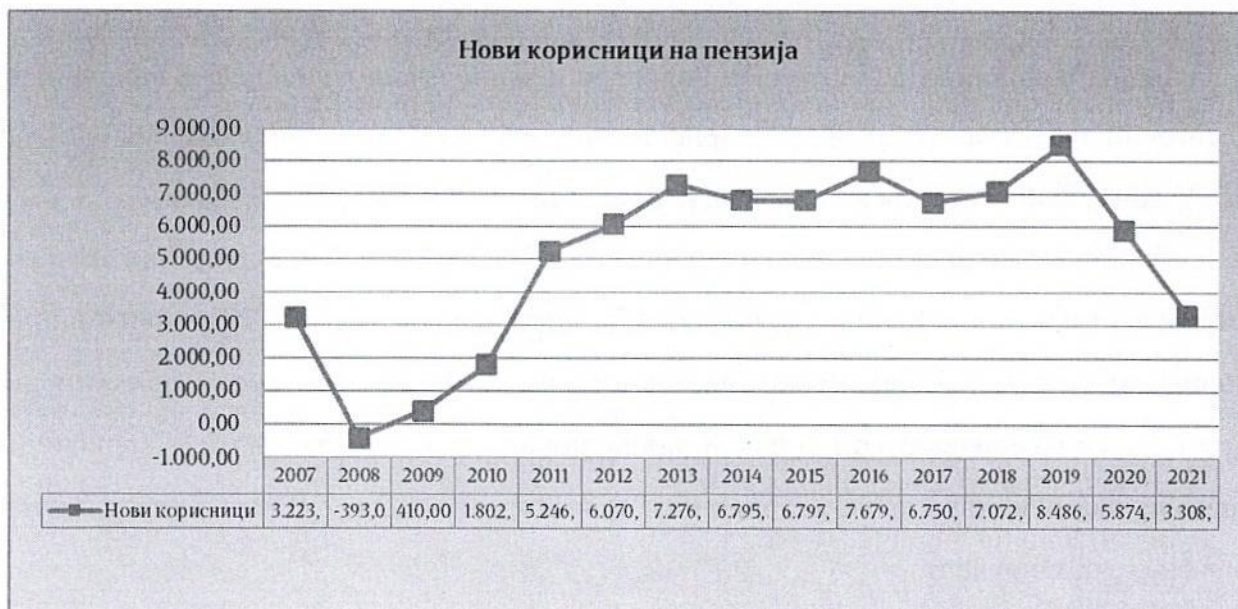
Освен редовните, воените и земјоделски пензии, Фондот исплаќа и надоместок за телесно оштетување за 8.685 корисник, од кои 1.761 се корисници на телесно оштетување, како единствено право од пензиското и инвалидско осигурување.

Бројот на корисниците на пензија во 2021 година (заедно со минималните земјоделски и воени пензии) во однос на 2020 година, е поголем за 2.275 корисници на пензија, или за 0,7%. Корисниците на минимални земјоделски и воени пензии и во иднина ќе се намалуваат со природен одлив, поради тоа што затекнатите корисници своето право го оствариле според законски прописи кои веќе не се применуваат, а нови права не се остваруваат.

Структурата на корисниците на пензија по видови на пензија е следна:

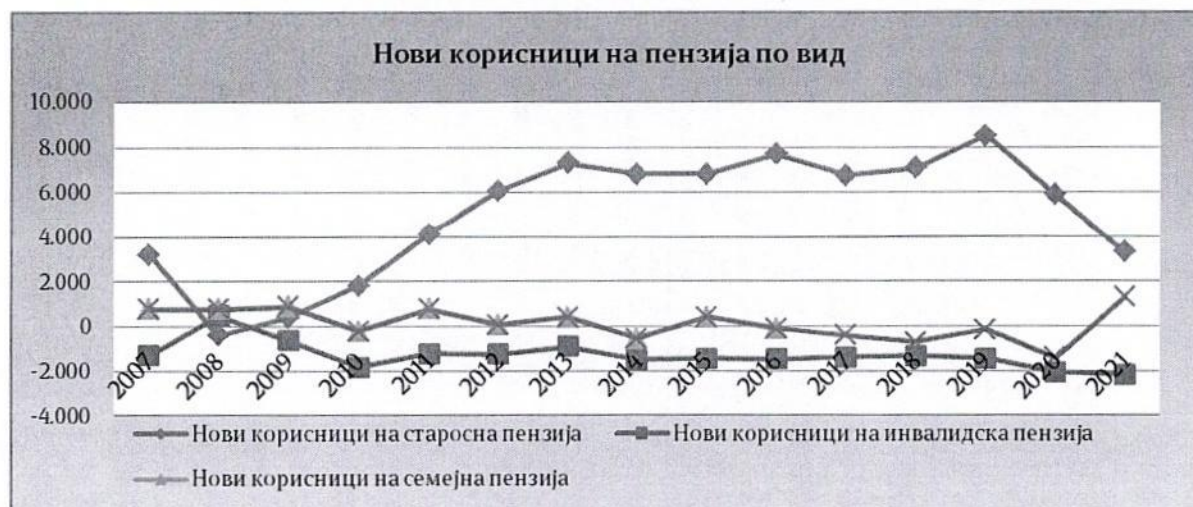
Приливот на нови корисници на старосна пензија од 2007 до 2021 година е даден во следниот графикон:

Табела бр.4: Стапка на пораст на корисниците на пензија од 2007-2021 година според видот на пензија

Период	Нови корисници на старосна пензија	Нови корисници на инвалидска пензија	Нови корисници на семејна пензија	Вкупно
2007-2006	2,2	-2,7	1,1	1,0
2008-2007	-0,3	1,1	1,0	0,3
2009-2008	0,3	-1,3	1,2	0,3
2010-2009	1,2	-3,8	-0,3	-0,1
2011-2010	2,7	1,9	1,0	1,3
2012-2011	3,9	-2,8	0,1	1,8
2013-2012	4,5	-2,1	0,5	2,4
2014-2013	4,0	-3,5	-0,7	1,6
2015-2014	3,9	-3,5	0,5	2,0
2016-2015	4,2	-3,7	-0,1	2,0
2017-2016	3,5	-3,6	-0,5	1,6
2018-2017	3,6	-3,6	-0,9	1,6
2019-2018	4,2	-4,0	-0,2	2,2
2020-2019	2,8	-6,0	-1,9	0,8
2021-2020	1,5	-6,7	1,7	0,7

Зголемувањето на бројот на корисниците на пензија од 2007-2021 година е дадено во следниот графикон:

Приливот на корисниците на инвалидска пензија и во 2021, како и во претходните години се намали, заради измените во Законот за пензиското и инвалидското осигурување.

Табела бр.5: Движење на бројот на корисниците на пензија од работничко осигурување, по години:

Година	Старосна пензија	Инвалидска пензија	Семејна пензија	Вкупно
2007	150.075	48.364	74.257	272.696
2008	149.682	48.562	75.037	273.281
2009	150.092	47.947	75.937	273.976
2010	151.894	46.118	75.739	273.715
2011	156.016	44.895	76.530	277.441
2012	162.086	43.648	76.600	282.334
2013	169.362	42.741	77.011	289.114
2014	176.157	41.245	76.458	293.860
2015	182.954	39.814	76.872	299.640
2016	190.633	38.343	76.790	305.766
2017	197.383	36.970	76.391	310.744
2018	204.455	35.645	75.680	315.780
2019	212.941	34.217	75.546	322.704
2020	218.815	32.169	74.141	325.125
2021	222.123	30.000	75.412	327.535

Графички приказ на движењето на бројот на корисниците на пензија

Според дадениот графикон, произлегува дека бројот на корисниците е во пораст и во 2021 година повеќе од една половина, или 67,82% од вкупниот број корисници на пензија се корисници на старосна пензија, а другиот дел се однесува на корисници на семејна и инвалидска пензија.

3. Корисници на најнизок износ на пензија

Табела бр.6: Број и висина на пензијата на корисниците на најнизок износ на пензија :

	Број на корисници	Износ на пензија (денари)
Прва група		
Пензии остварени до 31.12.1996	1.664	12.801,00
Пензии остварени од 1997-2001	401	11.146,00
Пензии остварени по 2001	6.355	11.703,00
Вкупно прва група (над35 години маж и над 30 години жена)	8.420	
Втора група		
Пензии остварени од 31.12.1996	2.354	12.547,00
Пензии остварени од 1997-2001	892	10.568,00
Пензии остварени по 2001	16.187	11.095,00
Вкупно втора група (над 25 години маж и над 20 години жена)	19.433	
Трета група		
Пензии остварени до 31.12.1996	6.778	12.222,00
Пензии остварени од 1997-2001	3.185	9.986,00
Пензии остварени по 2001	42.993	10.487,00
Вкупно трета група (до 25 години маж и до 20 години жена)	52.956	
Вкупно:	80.809	

Најнискиот износ на пензија се определува независно од висината на пензијата определена врз основа на должината на пензискиот стаж и остварените плати. Тоа значи дека на осигуреникот му се гарантира износ на пензија кој е повисок од пензијата определена од должината на пензискиот стаж и остварените плати. Институтот најнизок износ на пензија, се заснова на принципот на социјална праведност и неговата висина зависи од должината на работниот придонес изразена преку должината на пензискиот стаж и ако истата е пониска на корисникот му се исплатува до најниската пензија.

4. Корисници на паричен надоместок со преостаната работна способност

Во Фондот, на крајот на 2021 година, имаше 62 корисника, од кои 50 за време на чекање на вработување на својата или друга соодветна работа, 4 корисници со скратено работно време и 8 корисници поради помал личен доход на друга соодветна работа.

По влегување во сила на измените на Законот за ПИО („Сл. весник на РМ“ бр. 153/2007 година), сите корисници на паричен надоместок по основ на преостаната работна способност кои имаа навршено над 50 години живот, се преведоа во инвалидска пензија по основ на намалена работна способност.

Корисниците (со утврдена промена на работно место, или скратено работно време), кои немале навршено 50 години живот, останаа и понатака да работат на друга работа, или со скратено работно време, и сè уште користат парични надоместоци.

Табела бр. 7: Број на корисници на паричен надоместок од 2007-2021 година:

Вид на право година	Чекање на вработување	Скратено раб. време	Помала плата	Останати	Вкупно
2007	1768	67	113	0	1948
2008	202	15	8	0	225
2009	183	14	9	0	206
2010	158	13	6	0	177
2011	145	16	10	0	171
2012	94	13	9	0	116
2013	95	13	9	0	117
2014	81	6	23	0	110
2015	81	6	23	0	110
2016	72	5	9	0	86
2017	72	5	9	0	86
2018	72	5	9	0	86
2019	72	5	9	0	86
2020	50	4	8	0	62
2021	50	4	8	0	62

5. Корисници на паричен надоместок за телесно оштетување

Корисници на паричен надоместок за телесно оштетување се осигуреници кај кои настанало загубување, посуштествено оштетување или позначителна онеспособеност на работната способност на одделни органи или делови од телото, што ја отежнува нормалната активност на организмот и бара поголем напор во остварувањето на животните потреби, без оглед на тоа дали причинува или не причинува инвалидност.

Право на паричен надоместок за телесно оштетување осигуреникот стекнува независно од тоа дали се стекнал и користи некое друго право од пензиското и инвалидско осигурување.

Бројот на корисниците кои примаат паричен надоместок за телесно оштетување во 2021 година изнесуваше 8.685 корисник, од кои 1.761 корисник на единствено право и 6.924 корисници со право на пензија. Бројот на корисниците на телесно оштетување во 2021 во однос на 2020 година е намален за 356 корисници, или за 4,1%.

6. Учество на расходите за пензиско и инвалидско осигурување во бруто домашниот производ

Учеството на расходите за пензиско и инвалидско осигурување, бруто домашниот производ и нивниот сооднос е дадено во следната табела:

Табела бр. 8: Расходи за ПИО, БДП и учество на расходите во БДП

Година	Вкупни расходи за ПИО	БДП	Учество на расходите за ПИО во БДП
	во милиони денари		
2007	32.770	333.845	9,8
2008	38.733	405.014	9,6
2009	41.393	396.496	10,4
2010	42.507	425.628	10,0
2011	44.306	455.387	9,7
2012	46.227	476.072	9,7
2013	50.854	474.196	10,7
2014	54.017	518.380	10,4
2015	56.789	552.286	10,3
2016	61.488	579.646	10,6
2017	65.149	630.859	10,3
2018	68.544	660.308	10,4
2019	73.122	697.431	10,5
2020	77.213	664.010	11,6
2021	80.147	723.239	11,1

Учеството на расходите за пензиско и инвалидско осигурување во 2021 година во однос на БДП изнесува 11,1%. Учеството на расходите за пензии во 2021 година изнесува 8,6% во однос на БДП истата година.

III. УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПЕНЗИИТЕ

Согласно членот 37 од Законот за пензиското и инвалидското осигурување („Сл. весник на РМ“ бр.98/2012....245/2018, 180/2019) и член 1 став 4 и 5 од Законот за изменување и дополнување на Законот за пензиското и инвалидското осигурување („Сл. весник на РСМ“ бр 275/2019, 31/2020 и 267/2020), како и објавата за движење на трошоците за живот во РСМ, пензиите остварени до 31.12.2020 година, од 1 -ви јануари 2021 се усогласуваат за 1, 2%, пензиите остварени до 30.06.2021 година од 1 -ви јули 2021 се усогласуваат за 1, 2% или вкупно 2,4%.

Усогласувањето на пензиите во периодот од 2007 до 2021 година е прикажано во следниот преглед:

Табела бр. 9: Извршено усогласување на пензиите од 2007-2021 година:

Година	Усогласување на пензиите на 1 јануари	Усогласување на пензиите на 1 јули	Вкупно усогласување
2007	0,64%	1,04%	1,69%
2008	13,00%	7,65%	21,66%
2009	3,50%	2,02%	5,59%
2010	0,30%	1,10%	1,40%
2011	0,75%	2,10%	2,87%
2012	0,31%	1,40%	1,71%
2013*	1,15%	0,75%	+5% допол. Вкуп. 7%
2014	5% од февруари	0,00%	5,00%
2015	0,00%	5% од септември	5,00%
2016	0,00%	5% од ноември	5,00%
2017	0,82%	0,76%	1,59%
2018	1,69%	1,80%	3,52%
2019	0,70%	0,40%	1,10%
2020	5% (722 денари)	0,60%	722 + 0,60%
2021	1,20%	1,20%	2,40%

*Редовно и дополнително усогласување

Со извршените усогласувања на пензиите, просечната пензија во декември 2021 година изнесуваше 15.876,00 денари и истата во однос на 2020 година во износ од 15.483,00 денари е повисока за 2,50%. Зголемувањето е резултат на извршеното редовно

усогласување на пензиите во 2021 година, како и на висината на пензиите на новите корисници на пензија.

Табела бр.10: Просечните пензии по видови, во декември 2020 и 2021 година изнесуваат и тоа:

Вид на пензија	2020	2021	Индекс
	во денари		
Старосна пензија	16.703	17.140	102,6
Инвалидска пензија	13.980	14.296	102,3
Семејна пензија	12.437	12.696	102,1
ВКУПНО	15.461	15.856	102,6
Земјоделска пензија	8.051	8.264	102,6
Воена пензија	22.782	23.108	101,4
ВКУПНО	15.483	15.876	102,5

Просечната исплатена пензија заедно со воените и минимални земјоделски пензии во декември 2021 година изнесува 15.876 денари и во однос на просечната плата во декември 2021 година изнесува 53,0%, и тоа: 17.140,00 денари за старосна пензија, 14.296,00 денари за инвалидска пензија и 12.696,00 денари за семејна пензија.

IV. ФИНАНСИСКО РАБОТЕЊЕ НА ФОНДОТ

Со Буџетот на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија за 2021 година, како и со Ребалансот на Буџетот на Фондот како составен дел на Буџетот на Републиката, беше планирано финансиското работење на Фондот да се оствари со избалансирани приходи и расходи согласно објавените макроекономски индикатори за пораст на приходите од придонесите за 5,3% (2,9% од предвидениот пораст на платите и 2,4% пораст на вработеноста како и стапка на придонес за ПИО од 18,8%), како и обезбедување на средства од Буџетот на Републиката за редовните законски обврски, за транзиционите трошоци и покривање на дефицитот на Фондот. Порастот на платите е еден значаен фактор за пресметка и плаќање на придонесот за пензиско и инвалидско осигурување и порастот на вработеноста битно влијае при остварувањето на приходите на Фондот. Во делот на расходите беше проектирана редовна исплата на пензиите и законско усогласување на пензиите од јануари и од јули 2021 година и пораст на бројот на корисниците на пензија од 1,80 % на годишно ниво.

На финансиската состојба на Фондот влијае и стапката на придонес за пензиско и инвалидско осигурување, која во 2021 година изнесуваше 18,8% согласно Законот за придонеси од задолжителното социјално осигурување, како и преземените активности на Фондот за наплата на заостанатите неплатени придонеси за периодот до 31.12.2008 година, со што се наплатени средства во износ од 78,11 милиони денари.

Со средствата остварени од придонесите, како и со дозначените средства од Буџетот на Републиката, од приходите од акцизи и другите неданочни приходи, Фондот во 2021 година оствари вкупни приходи во износ од 81.508,27 милиони денари. Со овие и со пренесените средства од 2020 година (4.924,21 милион денари), Фондот оствари вкупни приходи во износ од 86.432,48 милиони денари.

Фондот и во 2021 година, редовно вршеше исплата на пензиите во првата недела од месецот за изминатиот месец, без користење на позајмица од Буџетот на Републиката како претходните година кога намаше доволно средства за исплата и ја враќаше по акумулирањето на средствата од придонесите.

Вкупните остварени приходи на Фондот во 2021 година во однос на планираните средства со Ребалансот на Буџетот на Фондот изнесуваат 101,06%, а во однос на 2020 година се повисоки за 4,92%, а вкупните расходи се на ниво на планираните средства со Ребалансот на Буџетот, или 99,37%, а во однос на 2020 година се повисоки за 3,80%.

1. Приходи на Фондот

Вкупните приходи на Фондот остварени во 2021 година се во износ од 81.508,27 милиони денари и се од следните извори на финансирање:

- **Од изворни приходи** (придонес од плата, бенефициран стаж, придонес од физички лица кои самостојно вршат дејност и вработени кај нив, како и од индивидуални земјоделци и Агенцијата за вработување), се остварени средства во износ од 47.472,52 милиони денари, или 58,24% од вкупните приходи,

- **Средствата од Буџетот на Републиката** се остварени во износ од 30.580,30 милиони денари, или 37,52 % од вкупните приходи,

- **Од акцизи** се остварени средства од 1.462,14 милион денари, или 1,79% од вкупните приходи,

- **Од дивиденда** се остварени средства во износ од 11,67 милиони денари , кои во однос на вкупните приходи изнесуваат 0,01%,

- **Од продажба** на акции и удели се остварени 12,84 милиони денари или 0,02%,

- **Од други приходи** се остварени 151,97 милиони денари, или 0,19% од вкупните приходи.

Придонесот од плата за 2021 година се плаќа по стапка од 18,8% на бруто платата и е основен и најголем извор за финансирање на Фондот. Сите уплатени средства од придонесите од плата Фондот ги распределува меѓу Првиот и Вториот пензиски столб, согласно новиот Закон за пензиското и инвалидското осигурување од 08.08.2012 година, со кој е утврден на фиксна стапка за Вториот столб од 6%, а за Првиот столб од 12,8%, како разлика помеѓу стапката на вкупниот придонес и стапката на придонес за втор столб.

Во 2021 година од придонес од плата, остварени се средства во износ од 47.472,52 милиони денари и истите изнесуваат 101,68% во однос на планираните со Буџетот и

Ребалансот на Буџетот на Фондот, а во споредба со 2020 година се повисоки за 6,32% или 2.823,23 милиони денари. Учеството на придонесот од плата во вкупните приходи изнесува 58,24%. Во зголемувањето на придонесот од плата во 2021 година битно влијаеше и зголемената стапка на придонесот на 18,8%, како и одлуката на Владата за покривање на дел од придонесите за плата на обврзниците заради ковид кризата, зголемениот пораст на платите а мало учество имаше и зголемената наплата на придонеси и наплатата на заостанатите придонеси заклучно со 31.12.2008 година, во износ од 78,11 милиони денари.

Придонесот од плата по месеци во 2021 и 2020 година се движи според следната динамика:

Табела бр.11: Придонес од плата по месеци

Месеци	Наплатени придонеси		Индекс 2021/2020	Разлика
	2021	2020		
Јануари	3.238,20	3.125,11	103,62	113,09
Февруари	3.824,88	3.774,71	101,33	50,17
Март	3.951,74	3.619,31	109,18	332,43
Април	4.203,65	3.752,90	112,01	450,75
Мај	3.605,85	3.394,53	106,23	211,32
Јуни	4.094,63	3.645,51	112,32	449,12
Јули	4.336,31	4.122,92	105,18	213,39
Август	3.528,17	3.384,98	104,23	143,19
Септември	3.841,28	3.762,20	102,10	79,08
Октомври	3.820,38	3.742,55	102,08	77,83
Ноември	4.064,06	3.631,82	111,90	432,24
Декември	4.963,37	4.692,75	105,77	270,62
Вкупно	47.472,52	44.649,29	106,32	2.823,23

Од табелата се гледа дека придонесот од плата во 2021 во однос на 2020 година, е повисок за 6,32%, а по месеци поголемо остварување има во март, април, јуни, ноември и декември 2021 година.

Приходите од придонесот од доходот (553,61 милион денари), **приходите од физичките лица што вршат дејност и вработените кај нив** (1.086,97 милиони денари), како и **од индивидуалните земјоделци** (172,69 милиони денари), се остварени во износ од 1.813,27 милиони денари и нивното учество во вкупните приходи изнесува 2,22%.

Приходите од Агенцијата за вработување се дозначуваат за невработени лица кои примаат паричен надоместок. Во 2021 година, по овој основ, се дозначени средства од 3,56 милиони денари, а во споредба со 2020 година (4,52 милиони денари) се пониски за 0,96 милиони денари, или за 21,24%, и учеството во вкупните приходи на Фондот е само 0,004%. Овие средства, се намалуваат поради намалувањето на бројот на лицата за кои се плаќа придонес, поради измената на законските прописи и се плаќа придонес само за лицата кои се под 15 години пензиски стаж.

Приходите од акцизите се остварени во износ од 1.462,14 милион денари и истите во вкупните приходи учествуваат со 1,79%. Овие приходи се пресметуваат по стапка од 9,18% од акцизата на нафтените деривати. Во споредба со 2020 година, приходите од акцизите се повисоки за 9,52%, а со планираните се повисоки за 4,44%.

Трансферните средства од Буџетот на Републиката се остварени во износ од 30.580,30 милиони денари и истите во однос на планираните средства со Буџетот на Фондот (99,85%), а во споредба со остварените приходи во 2020 год. (29.852,40 милиони денари) се повисоки за 2,45%. Дозначените средства се однесуваат, и тоа:

- 3.000,00 милиони денари за законски обврски (за корисници на минимални земјоделски пензии, воени пензии, борци пред и по 9.9.1943 година, корисници на товар на Републиката, учители, корисници во КПД, како и за исплата на разлики по основ на усогласувањето од 8% за изминат период согласно пресудата на Врховниот суд на РСМ),
- 9.300,00 милиони денари за транзициони трошоци,
- 17.766,00 милиони денари за покривање на тековен дефицит,
- 514,30 милиони денари трансфер од Министерството за одбрана, а се однесуваат за исплата на пензии остварени според Законот за служба во АРМ.

Учеството на приходите од Буџетот на Републиката во вкупните приходи на Фондот изнесува 37,52%, а учеството на тековниот дефицит во вкупниот трансфер изнесува 58,09% и истиот бележи раст оваа година. Средствата од Буџетот на Републиката е втор по големина приход и претставува значајна ставка во финансирањето на пензиското и инвалидско осигурување. Приходите од Буџетот на

Републиката редовно се дозачуваа, по претходно доставени месечни пресметки од страна на Фондот.

Приходи од дивиденда и од продажба на акции и удели во 2021 година се остварени во износ од 24,59 милиони денари, и тоа:

- од дивиденда се остварени средства во износ од 11,67 милиони денари и истите изнесуваат 116,70% од планираните приходи со Ребалансот на буџетот,
- од продажба на акции и удели во 2021 година се остварени приходи од 12,84 милиони денари и изнесуваат 64,2% од планираните со Ребалансот на буџетот,

- од другите приходи остварени се средства во износ од 151,97 милиони денари и истите изнесуваат 101,3% во споредба со планираните, а во однос на 2020 година се поголеми за 6,41%. Другите приходи се однесуваат, и тоа: 15,60 милиони денари од приходи од закупнина, 21,19 милиони денари од надомест и отштета, 11,69 милиони денари од вратени пензии од странство, 82,18 милиони денари од приходи остварени од минат период, 0,71 милион денари од вратени девизи од пензии во странство, 0,79 милиони денари вратени средства од Солидарен фонд, 11,14 милиони денари од камати по основ на ненавремени плаќања на придонес од ПИО, 9,51 милион денари надомест од приватни фондови за вршење на дејноста на Фондот и 0,84 милион денари од останати приходи.

Структурата на приходи е следна:

Според структурата на приходите, во вкупните приходи најголемо е учеството на придонесот на плата од 58,24%, од Буџетот на Републиката со учество од 37,52%, или по двата основа 95,76%, додека од сите останати приходи остварените средства учествуваат со 4,24 % во вкупните приходи.

Табела бр.12: Остварени и планирани приходи на Фондот во 2021 година:

Ред. Број	Вид на приход	Ребаланс наБуџет за 2021 год.	Остварено I-XII 2020	Остварено I-XII 2021	Индекс 4:2	Индекс 4:3
0	1	2	3	4	5	6
1	Придонес од плата	46.688,00	44.649,29	47.472,52	101,68	106,32
2	Придонес од доход	560,00	539,70	553,61	98,86	102,58
3	Приватен сектор	1.050,00	1.008,96	1.086,97	103,52	107,73
4	Индивидуални земјоделци	150,00	139,39	172,69	115,13	123,89
5	Приходи од Агенцијата за вработување	3,00	4,52	3,56	118,67	78,76
	Вкупно придонеси	48.451,00	46.341,86	49.289,35	101,73	106,36
6	Приходи од акцизи	1.400,00	1.334,88	1.462,14	104,44	109,53
7	Трансфер од Буџет на Републиката	30.626,00	29.852,40	30580,30	99,85	102,44
8	Други приходи	150,00	142,81	151,97	101,31	106,41
9	Приходи од дивиденда	10,00	10,69	11,67	116,70	109,17
10	Приходи од продажба на хартии од вредност	20,00	0,00	12,84	64,20	0,00
	Вкупни приходи	80.657,00	77.682,64	81.508,27	101,06	104,92

2. Расходи на Фондот

Со Буџетот и Ребалансот на Буџетот на Фондот за 2021 година, расходите беа проектирани согласно макроекономските индикатори и беше проектирана редовна

исплата на пензиите и усогласување на истите од 1-ви јануари и 1-ви јули 2021 година, како и пораст на бројот на корисниците на пензија од 1,81% на годишно ниво.

Вкупните расходи на Фондот во 2021 година изнесуваат 80.147,07 милиони денари и истите се извршени под ниво на планираните средства со Буџетот на Фондот односно 99,37%, а се повисоки за 9,61% во однос на извршените расходи во 2020 година.

Расходите на Фондот се однесуваат, и тоа:

- **Расходите за исплата на пензиите** изнесуваат 62.289,66 милиони денари (61.999,40 милиони денари за редовни пензии, 281,63 милиони денари за воени пензии и 8,63 милион денари за земјоделски пензии), или 77,72% од вкупните расходи.

- **Придонесот за здравствено осигурување** за корисниците на пензија изнесува 8.068,37 милиони денари, односно 13% на износот на пресметаната пензија и истиот во вкупните расходи учествува со 10,07%. Расходите за исплатените пензии заедно со придонесот за здравствено осигурување изнесува 70.358,03 милиони денари и истите во вкупните расходи учествуваат со 87,79%.

- **Расходите за исплата на надоместоците од инвалидско осигурување, интернатското сместување на деца инвалиди и телесното оштетување** изнесуваат 86,38 милиони денари, или 0,11% од вкупните расходи. Надоместоците од инвалидското осигурување изнесуваат 3,06 милиони денари и истите во споредба со расходите од 2020 година се пониски. Надоместокот за телесно оштетување изнесува 83,27 милиони денари и е понизок во однос на 2020 година, а за интернатско сместување 0,05 милиони денари, што е помалку во однос на претходната година.

- **Трансферот на средствата за приватни пензиски фондови** во 2021 година изнесува 9.233,14 милион денари и истите во вкупните расходи учествуваат со 11,52%. Овие расходи се под ниво на планираните средства со Буџетот на Фондот (99,28%), а за 7,07% се повисоки во споредба со 2020 година. Бројот на осигурениците-членови во приватните пензиски фондови, на крајот од 2020 година, изнесуваше 529.983 (состојба 31.12.2020 година), а истиот на 31.12.2021 година изнесуваше 550.477 членови, или повеќе за 20.494 члена, односно 3,87%, поради задолжителното зачленување во приватните пензиски фондови на сите нововработени. Расходите за плаќање до приватните пензиски фондови изнесуваат 11,52% од вкупните расходи на Фондот.

Овие средства се надоместуваат преку трансфер од Буџетот на Републиката.

- **Платите на вработените во Стручната служба** на Фондот во 2022 година изнесуваа 261,76 милиони денари, или 0,33% во однос на вкупните расходи. Извршените расходи за платите на вработените во Стручната служба се под ниво на планираните средства, а во споредба со 2020 година се повисоки за 1,65%. Бројот на вработените со состојба декември 2021 година, изнесува 535 вработени.

- **Другите расходи** во 2021 година се извршени во износ од 173,17 милиони денари, или 0,22% во однос на вкупните расходи. Овие трошоци во однос на планираните се извршени со 77,08% и во споредба со извршените од 2020 година, се повисоки за 32,00%.

- **Капиталните трошоци** се извршени во износ од 19,30 милиони денари, кои во споредба со планираните средства за оваа намена во износ од 21,80 милиони денари, преставуваат извршување од 88,53%. Во 2021 година, средствата се потрошени за набавка на софтверска, информатичка и канцелариска опрема.

- **Трошоците за реконструкција на деловните објекти** се извршени во износ од 15,29 милиони денари, и тоа, за реконструкција на објектите во Централна- Скопје, Штип, Пробиштип, како и во домовите за живеење на корисниците на пензија во Аеродром Скопје.

- **Набавка на моторни возила** не е извршена бидејќи поради пандемијата, а по предлог од Владата средствата за оваа намена не требаше да се трошат.

Структурата на расходите е следна:

Табела бр.13: Вкупните расходи на Фондот се дадени во следната табела:

Ред. Број	Вид на расход	Буџет за 2021 год.	Остварено I-XII 2020	Остварено I-XII 2021	Индекс 4:2	Индекс 4:3
0	1	2	3	4	5	6
1	Вкупно пензии	62.398,00	60.298,35	62.372,93	99,96	103,44
2	Плаќ.по основ на задол.кап.осиг.	9.675,00	8.612,15	9.233,14	95,43	107,21
3	Надоместоци од инвалидско осигурување	4,00	3,71	3,06	76,50	82,48
4	Придонес за здравствено осигурување	8.080,00	7.881,72	8.068,37	99,86	102,37
5	Плати и надоместоци	262,91	257,52	261,76	99,56	101,65
6	Други расходи, капитални трошоци и реконструкција на деловни објекти	237,09	159,77	207,81	87,65	130,07
	Вкупни расходи	80.657,00	77.213,22	80.147,07	99,37	103,80

Табела бр. 14: Движење на приходите по години во милиони денари

Година	Изворни приходи	Агенција за вработување	Буџет	Акцизи	Други приходи	Дивиденда	Продажба на акции	Вкупно
2007	21.914,23	864,98	10.378,52	681,04	151,89	5,88	56,71	34.053,25
2008	25.581,91	773,58	10.181,99	717,4	247,71	21,48	97,63	37.621,70
2009	26.279,53	256,49	14.020,85	744,49	194,11	19,41	74,64	41.589,52
2010	26.137,49	163,9	14.218,12	787,57	112,17	10	40,78	41.470,03
2011	26.890,36	122,19	15.704,97	813,77	122,23	7,22	276,35	43.937,09
2012	27.659,80	84,25	17.503,34	851,03	149,65	3,44	119,12	46.370,63
2013	28.655,98	50,76	21.060,83	870,16	142,69	2,25	287,56	51.070,23
2014	29.876,77	30,87	22.677,71	892,39	290,74	0,66	11,54	53.780,68
2015	32.214,89	21,22	23.860,89	1016,11	125,70	0,09	15,52	57.254,51
2016	33.819,77	14,22	26.599,48	1.120,71	109,79	0,21	20,78	61.684,96
2017	35.606,13	7,77	28.457,04	1.154,21	91,79	3,04	0,00	65.319,96
2018	37.982,50	7,90	29.391,94	1.346,96	102,76	3,55	16,86	68.852,47
2019	41.921,18	5,92	28.098,22	1.378,61	4.472,58	8,48	30,54	75.915,53
2020	46.337,34	4,52	29.852,40	1.334,88	142,81	10,69	0,00	77.682,64
2021	49.285,79	3,56	30.580,30	1.462,14	151,97	11,67	12,84	81.508,27

Изворните приходи во 2021 во однос на 2007 година, се зголемени за 224,90%, а средствата од Буџетот на Републиката за 294,65%. Приходите од Агенцијата за вработување драстично се намалени од 2009 година, поради измена на законските прописи во однос на стекнување на правото, како и во однос на основиците и процентот на пресметките за остварување.

Табела бр.15: Движење на расходите по години

Година	Пензии	Надоместоци од инвалидско осигурување	Придонес од здравство	Стручна служба	Други и капитални расходи	Транзициони трошоци	Вкупно
2007	26.305,27	247,79	3.714,03	240,33	385,13	1.877,00	32.769,55
2008	30.953,74	115,58	4.367,89	256,16	549,24	2.490,53	38.733,14
2009	33.537,64	107,53	4.290,57	264,64	260,39	2.932,20	41.392,97
2010	34.437,32	103,52	4.338,25	251,55	203,89	3.172,93	42.507,46
2011	35.751,31	101,65	4.524,32	273,81	172,07	3.482,61	44.305,77
2012	37.292,59	100,65	4.798,82	257,28	177,93	3.599,49	46.226,76
2013	40.812,95	100,57	5.359,18	247,34	193,43	4.141,29	50.854,76
2014	43.931,60	97,45	5.421,47	241,31	187,3	4.138,32	54.017,45
2015	45.569,34	94,71	5.954,22	248,63	202,47	4.719,99	56.789,36
2016	48.248,22	91,83	6.335,8	249,17	189,49	6.373,96	61.488,47
2017	51.820,97	90,22	6.571,29	241,88	171,45	6.253,13	65.148,94
2018	54.227,72	90,68	6.827,33	232,19	158,47	7.007,81	68.544,20
2019	56.318,10	91,33	7.437,42	228,82	185,19	8.861,58	73.122,44
2020	60.212,53	89,53	7.881,72	257,52	159,77	8.612,15	77.213,22
2021	62.289,61	86,38	8.068,37	261,76	207,81	9.233,14	80.147,07

Во периодот од 2007 до 2021 година, исто така, се зголемуваа и расходите, како резултат на зголемувањето на бројот на корисниците на пензија и извршеното усогласување на пензиите.

Расходите за исплата на пензиите во 2021 година, изнесуваа 62.289,61 милион денари и во споредба со 2007 година се зголемени за 236,80%, расходите за плати на вработените се зголемени за 8,92%, а и другите расходи бележат зголемување, додека вкупните расходи во споредба со 2007 година се зголемени за 244,58%. Од 2006 година, согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, во Фондот започнаа да се реализираат расходи по основ на пренесување средства во приватните пензиски фондови за придонесот за пензиско и инвалидско осигурување за членовите кои пристапиле во приватните пензиски фондови. Овие расходи се зголемени од 1.877,00 милиони денари во 2007 година на 9.233,14 милиони денари во 2021 година, или за 491,91%, заради зголемениот број на членови и уплата на заостанатите обврски од претходната година.

Во следниот графикон е прикажано движењето на расходите по години

3. Финансиски резултат

Во 2021 година, Фондот оствари вкупни приходи во износ од 81.508,27 милиони денари, а вкупните расходи изнесуваа 80.147,07 милиони денари и оствари вишок на приходи над расходи во износ од 1.361,20 милиони денари што заедно со пренесените средства од претходниот период оствари вишок на средства од 6.285,42 милиони денари. Вкупните приходи во споредба со 2020 година од 77.682,64 милиони денари се повисоки за 4,92%, а расходите од 77.213,22 милиони денари за 3,88% и во споредба со планираните средства, приходите се зголемени за 1,06%, а расходите се движат под нивото на планираните со Буџетот на Фондот за 2021 година за 0,63%.

Со остварените приходи од придонесите и средствата од Буџетот на Републиката, како и од останатите приходи, Фондот во 2021 година редовно ја вршеше исплатата на пензиите во утврдениот период во првата недела од месецот за претходниот месец.

Финансискиот резултат на Фондот за 2021 година отсликува една состојба на добро работење кое резултира со позитивен финансиски резултат од работењето и со добро поставени цели и проекции за редовно и навремено извршување на сите обврски како во делот на приходите за прибирање на средствата, така и во делот на редовно извршување на обврските во делот на извршување на дејноста во сите насоки од остварување на правата од пензиското и инвалидското осигурување, а исто така и во делот на сите дополнителни обврски кои произлегуваат од вршење на дејноста на Стручната служба на Фондот кои во целост ги изврши во тековната година.

4. Акции и удели

Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија поседува акции и удели во претпријатијата кои беа во општествена сопственост и се трансформираа согласно Законот за трансформација на претпријатијата со општествен капитал (во понатамошниот текст - ЗТПОК).

Во член 193 став 2 од Законот за пензиското и инвалидското осигурување е утврдено дека под вкупен капитал кој Фондот го стекнал по основ на трансформација на претпријатијата со општествен капитал се подразбира капиталот во акции и удели во активни друштва, продадените акции и удели, како и акциите и уделите во друштвата во кои е отворена стечајна постапка, или постапка за ликвидација, а истата се уште не е завршена. Во вкупниот капитал не се вклучени акциите и уделите од ликвидираниите друштва.

Заклучно со 31.12.2021 година Фондот поседува акции во 13 активни акционерски друштва, со вкупна номинална вредност на акциите од 18.576.397 ЕУР, или 12,40% од вкупниот капитал стекнат по основ на ЗТПОК. Фондот поседува и удели во 22 активни друштва со ограничена одговорност со вкупна номинална вредност на уделите од 470.416 ЕУР, или 0,31% од вкупниот капитал стекнат по основ на ЗТПОК. Во 99 друштва во кои е отворена и е во тек стечајна или ликвидациона постапка, Фондот поседува акции и удел во вкупна номинална вредност од 53.461.132 ЕУР, или 35,69% од вкупниот капитал стекнат по основ на ЗТПОК. Во изминатите години па заклучно со 31.12.2021 година, Фондот има продадено акции и удели издадени од 519 друштва. Вкупната номинална вредност на продадените акции и удели изнесува 77.275.502 ЕУР, или 51,60% од вкупниот капитал стекнат по основ на ЗТПОК.

5. Наплата на заостанатите ненаплатени придонеси

Во текот на 2021 година вкупно наплатените придонеси за пензиско и инвалидско осигурување изнесуваат 47.830.830.580,00 денари, од кои 45.170.870.216,00 денари се придонеси од интегрираната наплата за плати остварени во 2021 година, 2.581.849.743,00 денари се придонеси по основ на интегрирана наплата за периодот

01.01.2009 до 31.12.2020 година, а 78.110.621,00 денари се придонеси настанати до 31.12.2008 година за кои Фондот е надлежен да води постапка за наплата.

Причините за малиот износ на наплата на заостанатите неплатени придонеси настанати до 31.12.2008 година, за кои постапката за наплата е во надлежност на Фондот, е во фактот што, освен преку механизмот за присилна наплата преку блокирање на жиро – сметката на обврзникот, Фондот нема други механизми да ги наплати своите побарувања, а кои ги поседува Управата за јавни приходи преку конфискација на имотот. Исто така, причина за малиот износ на наплата е фактот што многу обврзници се ликвидираат и бришат како правни субјекти во Централниот регистар, други одат во стечај, а немаат имот од кој можат да се наплатат побарувањата, или пак немаат жиро- сметки или се неактивни субјекти кои ги имаат одјавено вработените.

Поради овие причини, претпоставка е дека и во наредните години ќе се намалува износот на наплатени придонеси кои настанале до 31.12.2008 година, за кои постапката за наплата е во надлежност на Фондот.

V. ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВАТА И СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРУВАЊЕ

1. Извештај за остварени права од ПИО во прв степен

Во текот на 2021 година во филијалите на Стручната служба на Фондот, беа поднесени 27.366 барања за остварување права од пензиско и инвалидско осигурување и заедно со пренесените 1.668 барања од 2020 година, вкупно за решавање имаше 29.034 барања.

Од вкупниот број барања за остварување право на пензија (заедно со нерешените барања од 2020 година), решени се 27.263 барања или 93,9%, а на 31 декември 2021 година останаа за решавање уште 1.771 барање, или 6,1% од вкупниот број барања за решавање.

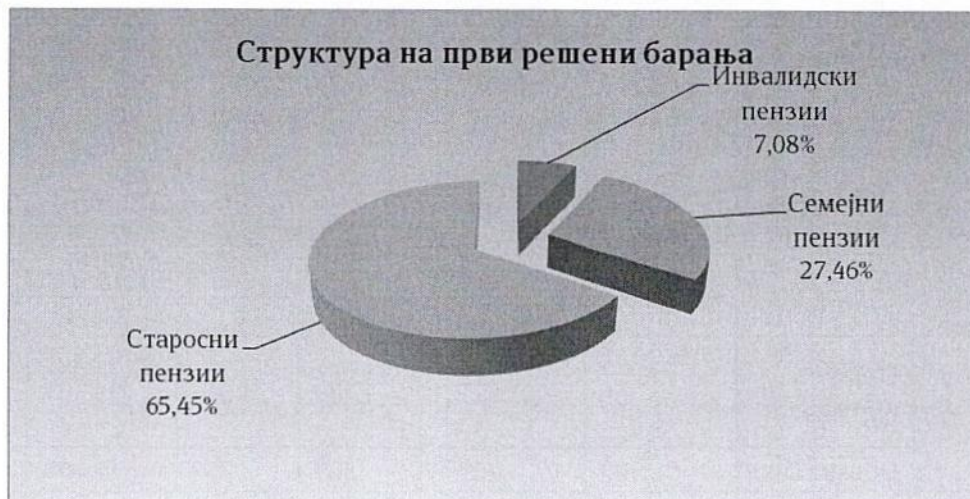
Табела бр .16 Преглед на поднесени и решени барања по видови

Опис		Нерешени барања на почетокот на годината	Примени барања во текот на годината	Вкупно за решавање	Решени барања			
					Вкупно решени	Учество на решените барања во однос на вкупните барања за решавање	Позитивни	Негативни
		1	2	3=1+2	4	5=4:3	6	7
Инвалидски пензии	Први барања	56	1.653	1.709	1.645	96,30%	1.285	360
	Останати	42	761	803	758	94,40%	640	118
Надоместок за телесно оштетување		5	281	286	281	98,30%	168	113
Останати барања		182	109	291	133	45,70%	103	30
Старосни пензии	Први барања	1.019	15.272	16.291	15.181	93,20%	14.551	630
	Останати	35	1.542	1.577	1.542	97,80%	1.433	109
Семејни пензии	Први барања	328	6.408	6.736	6.397	95,00%	6.174	223
	Останати	1	1.340	1.341	1.326	98,90%	1.156	170
Вкупно		1.668	27.366	29.034	27.263	93,90%	25.510	1.753

Од вкупниот број барања за решавање по сите основи за остварување права од пензиското и инвалидско осигурување, 23.333 барања се први барања за остварување право на пензија, од кои:

- 15.272 први барања за остварување право на старосна пензија,
- 1.653 први барања за право на инвалидска пензија и
- 6.408 први барања за право на семејна пензија.

Структурата на барањата по видови на пензија за која се однесуваат барањата е дадена во графиконот:

Исто така, беа поднесени и други барања од инвалидско осигурување, останати барања и повторни барања или вкупно 4.033 други барања.

Од вкупниот број на решени барања (27.263) во 2021 година, позитивно се решени 25.510 барања или 93,6%, а 1.753 барања или 6,4% се решени негативно.

Табела бр.17: Траење на постапката за решавање на поднесени барања по видови, со состојба 31 декември 2021 година:

Ред.бр.	Опис		Решени барања		Траење на постапката			
			вкупно	Структура	до 30 дена	од 35-40 дена	од 45-50 дена	од 2-6 месеци
			1	2	3	4	5	6
1	Инвалидски пензии	Први барања	1.645	6,00%	566	286	626	167
		Останати	758	2,80%	250	291	137	80
2	Надоместок за телесно оштетување		281	1,00%	192	66	15	8
3	Останати барања		133	0,50%	96	33	4	
4	Старосни пензии	Први барања	15.181	55,70%	12657	1133	1378	13
		Останати	1.542	5,70%	1300	129	108	5
5	Семејни пензии	Први барања	6.397	23,50%	5805	232	344	16
		Останати	1.326	4,90%	1161	140	23	2
Вкупно			27.263	100,00%	22.027	2.310	2.635	291

Во рок од 30 дена се решени 22.027 барања или 80,8%, од 30 до 45 дена решени се 2.310 барања или 8,5%, во рок од 45 до 60 дена решени се 2.635 барања или 9,7%, а кај 291 случаи или 1,0% постапката за решавање траела од 2-6 месеци.

На крајот на 2021 година останаа вкупно нерешени 1.771 барање, или 6,0% од вкупниот број за решавање (Табела бр.19), односно 109 нерешени барања за остварување на инвалидска пензија, 1145 барања за старосни пензии, 354 барања за семејни пензии и 163 барања од инвалидско осигурување и останати барања.

Табела бр.18: Структура на решени и нерешени барања во вкупниот број на барања за решавање со состојба 31 декември 2021 година:

Ред.бр.	Опис	Вкупно за решавање	Решени барања				
			Вкупно решени	Структура на решени барања во вк.барања во %	Нерешени барања на 31.12.2021	Структура на нерешени барања во вк.барања во %	
1	2	3	4	5	6	7	
1	Инвалидски пензии	Први барања	1709	1645	6,00%	64	0,22%
		Останати	803	758	2,80%	45	0,15%
		Вкупно	2512	2403	8,80%	109	0,38%
2	Старосни пензии	Први барања	16291	15181	55,70%	1110	3,82%
		Останати	1577	1542	5,70%	35	0,12%
		Вкупно старосни	17868	16723	61,30%	1145	3,94%
3	Семејни пензии	Први барања	6736	6397	23,50%	339	1,17%
		Останати	1341	1326	4,90%	15	0,05%
		Вкупно	8077	7723	28,30%	354	1,22%
4	Барања од инвалидско осигурување и останати барања	577	414	1,50%	163	0,56%	
	Сè вкупно	29034	27263	100,00%	1771	6,00%	

2. Правна регулатива, следење и примена на правните прописи и постапување по претставки

Во рамките на следењето и примената на правните прописите, како и постапувањето по претставките, надлежните во Стручната служба на Фондот во текот на 2021 година ги спроведе и изврши следниве активности:

- Одговорено е на 130 претставки поднесени од Кабинетот на претседателот, од Владата, од Министерството за труд и социјална политика и од другите министерства, од Народниот правобранител, од Државниот управен инспекторат и од други странки.
- Дадени се мислења со појаснување за натамошно постапување по 30 предмети доставени на претходна согласност од Филијалите на Фондот и од Комисијата за оцена на работна способност.
- Подготвен е одговор на Извештајот од Државниот завод за ревизија и постапено е по забелешките во Извештајот, односно изготвена е процедура за постапување по барање за инвалидска пензија и телесно оштетување.
- Подготвена е Иницијатива за измена на членот 141 од Законот за ПИО.
- Вршена е перманентна комуникација со приватните пензиски друштва и се доставувани одговори на нивни барања во врска со членовите на вториот столб.
- Изготвени се извештаи до Владата за постапувањето по претставките во законскиот рок, за секое тримесечје од 2017 година.
- Одговорено е на бројни прашања, поставени од осигурениците или од пензионерите, во врска правата од пензиското и инвалидското осигурување.
- Подготвени се измените и дополнувањата на Правилникот за организацијата, составот и начинот на работата на Комисијата за оцена на работна способност.
- По донесувањето на Законот за измени и дополнување на Законот за внатрешни работи и на Законот за изменување и дополнување на Законот за заштита и спасување, изготвено е Упатство за постапување по истите.
- Изготвено е Упатство за поднесување на барање за старосна пензија во електронска форма и техничко упатство за примена на апликацијата.
- Земено е учество во работни групи и комисии на Министерството за труд и социјална политика и на други поврзани институции.
- Спроведени се обуки на вработените, надлежни за решавањето на правата од прв степен во Филијала Скопје.

3. Остварување на правата од ПИО по одредбите на ЕУ и меѓународните договори

Во 2021 година Фондот на ПИОСМ продолжи да ги извршува тековните работи како носител на осигурување и орган за врска, надлежен за остварување на правата од пензиското и инвалидското осигурување по одредбите на Европската унија и меѓународните договори за социјално осигурување.

Во рамките на непосредното спроведување на договорите за социјално осигурување, Стручната служба на Фондот во периодот од 01.01.2021 до 31.12.2021 година ги реализираше следниве работни задачи:

Разговори на ниво на органи за врска

- Од 1 до 3 јуни 2021 година преку Видео конференција се одржаа разговори на ниво на органи за врска меѓу Република Северна Македонија и Република Турција на кои беа разгледани и усогласени предлог промените на двојазичните обрасци за промена на билетаралниот договор за социјално осигурување.

- Во периодот од јануари до декември 2021 година од осигурениците или преку странските носители на осигурување се примени 4.411 барања (барање за обнова на постапка, ускратни решенија за семејна пензија и ускратни решенија за најнизок износ на пензија и барања за потврдување на стаж), што во споредба со претходната година претставува зголемување од 138,82%.

- Од вкупниот број нерешени барања, решени се и контролирани се 3.192 барања, односно за 75,67% повеќе во споредба со 2020 година.

До странските носители на осигурување, на двојазични обрасци се обработени и се поднесени 1.811 барања за пензии.

-По поднесените барања за остварување право на пензија, направени се 5.665 кореспонденции со странките, со подрачните единици и со странските носители, со цел барањата да се докомплетираат и со тоа побрзо да се остварат правата за пензија.

-Покрената е постапка по 747 барања за утврдување на пензиски стаж навршен во странство за осигурениции кои не остваруваат право на пензија и реципрочно за потребите на странските носители и наши потреби.

-На Првостепената инвалидска комисија за оцена на работната способност дадени се 142 предмети.

-Во извештајниот период пристигнати се голем број поднесоци за кои е даден одговор на истите.

Табела бр. 19

Ред.број	Опис	2021 година	2020 година	Индекс 2020/2021
1	Пренесени барања	592	562	
2	Примени барања	4.411	1.847	41,9
3	Вкупни барања	5.003	2.409	48,2
4	Решени барања	3.192	1.817	56,9
5	Нерешени барања	1.811	592	

4. Комисија за оцена на работната способност

За остварување на правата од пензиското и инвалидското осигурување, од големо значење е оцената на работната способност на осигуреникот, бидејќи доколку постои инвалидност, или телесно оштетување, осигуреникот остварува долгорочни материјални права од пензиското и инвалидско осигурување.

Трајните промени во здравствената состојба од повреда при работа, надвор од работа, професионална болест кои не може да се отстранат со лекување, или со мерка на медицинска рехабилитација кога настапило намалување, или губење на работната способност за вршење на обврските на работното место на кое бил распореден работникот се сметаат за инвалидност.

Со стапување во сила на новиот Закон за пензиското и инвалидското осигурување од 01.08.2012 година покрај утврдување на инвалидноста по категории и изразена во проценти, се утврдува и инвалидност доколку работната способност на осигуреникот е намалена на 50% и истиот може да работи со скратено работно време, или да биде распореден на работни задачи согласно прописите кои се применуваат од работните односи и Колективниот договор.

Комисијата за оцена на работната способност при Фондот, ја утврдува инвалидноста како основ за остварување право од пензиското и инвалидско осигурување, по извршен увид во медицинската и работната документација и извршен преглед на осигуреникот на лице место.

Работите за кои се оценува работната способност на осигуреникот, ги опфаќаат работите од неговите телесни и психички способности, а се смета дека одговараат на неговите досегашни работи, а оцената на работната способност на индивидуалниот земјоделец ја опфаќа работата врз основа на која е задолжително осигурен, согласно овој Закон.

Во 2021 година, Комисијата за оцена на работната способност работеше во 2 состави по 2 члена од лекари специјалисти и 1 лекар специјалист раководител, при што редовно и навреме се извршуваа обврските и се донесуваше Наод, оцена и мислење и во предмети кај кои се применува билателарен Договор за социјално осигурување.

Во 2021 година, во архивата на Првостепената комисија за оцена на работната способност се примени и заведени 4.087 предмети, додека во 2020 година се примени 3.090 предмети, или 997 предмети повеќе, или 32,3% и истите предмети се комплетирани.

Детален преглед на изработените предмети во 2021 година:

- Заведени предмети и поканети	4.087
-Заведени предмети од 2021	3685
-Заостанати предмети	402
- Решени предмети со донесен наод	3984
- Прекината постапка поради смрт	31
- Прекината постапка по чл.14 и вратени во ПЕ по процедура за оставарување	72
- Вкупно заведени барања за ГМП	1.820
- Заведени барања во 2021	789
- Заостанати и пренесени предмети од 2021	1.031
- Решени предмети со донесен наод	1.137

Потребно е да се напомене дека од месец октомври 2019 година согласно Законот за ПИОСМ Комисијата за ОРС отпочна со решавање на правото на гарантирана минимална помош.

Структура и вид на вештачени барања во 2021 година:

Табела бр. 20: Решените барања за оцена на работната способност по видови во 2021 и 2020 година дадени се во следната табела:

ред. број	Вид на случаи	2021 година		2020 година		Индекс 2021/2020
		број	Структура	број	структура	
1	Општа неспособност за работа	1102	32,1	593	30,9	185,8
2	Скратено работно време	623	18,2	473	24,7	131,7
3	Промена на работа	87	2,5	72	3,8	120,8
4	И понатаму намалена работна способност	122	3,6	116	6,0	105,2
5	Лекувањето не е завршено	0	0	0	0	0,0
6	Не постои инвалидност	1135	33,1	479	25,0	237
7	Други случаи	0	0,0	0	0	0
8	Повторни прегледи	142	4,1	96	5,0	147,9
9	Семејна пензија	179	5,2	58	3,0	308,6
10	Наоди за странски носители	41	1,2	31	1,6	132,3
	ВКУПНО I	3431	100,0	1918	100	178,9
1	Здравствена заштита	0	0	0	0	0,0
2	Телесно оштетување	553	100,0	393	100,0	140,7
3	Контролен преглед	0	0	0	0,0	0
	ВКУПНО II	553	100	393	100	140,7
	ВКУПНО (I+II)	3.984	100	2.311	100	172,39

Структурата на вештачените барања може да се види од следниот графикон:

Од податоците во табелата за решени барања од страна на Комисијата за оцена на работната способност во 2021 година, се гледа дека работата се одвивала навремено, а предметите во најкраток рок биле решавани во 97,5% решени во однос на вкупно поднесените, односно комплетирани барања.

Табела бр.21: Бројот на донесените наоди за оцена на работната способност по години е следниот:

Година	Оцена на работната способност	Телесно оштетување	Други барања	Вкупно
2007	7.397	345	963	8.705
2008	6.605	297	1.689	8.591
2009	6.221	358	1.069	7.648
2010	4.479	254	1.110	5.843
2011	3.225	201	561	3.987
2012	5.131	401	959	6.491
2013	4.678	415	833	5.926
2014	3.776	373	911	5.060
2015	3.605	340	878	4.823
2016	3.601	324	660	4.585
2017	3.368	275	488	4.131
2018	3.410	328	379	4.117
2019	2.973	455	33	3.461
2020	1.917	393	49	2.359
2021	3.390	553	41	3.984

Според податоците од табелата, произлегува дека во 2021 година има зголемување на донесените наоди за оцена на работната способност во однос на претходната година.

Ревизија на сите наоди на Комисијата за оцена на работната способност, со кои е утврдена инвалидност, односно неспособност за работа, како и по случаен избор и ревизија кај негативни наоди, врши Комисијата за ревизија на наодот, оценката и мислењето за утврдување на инвалидност, односно неспособност за работа, основана од министерот за труд и социјална политика.

Во 2021 година, Комисијата за оцена на работната способност до Комисијата за ревизија при Министерството за труд и социјална политика, има доставено вкупно 1658 наоди (1295 позитивни и 36 негативни).

Од доставени 1295 позитивни наоди, Комисијата за ревизија потврдила 1243, или 95,9% од вкупниот број наоди, а непотврдила 52 наода, или 4,1%.

Исто така, од 363 доставени негативни наоди до Комисијата за ревизија при Министерството за труд и социјална политика, истата потврдила 318 наоди, или 87,6%, а непотврдила 45 наоди, или 12,4%.

Вкупниот број на доставени наоди од ОРС до МТСП се внесени сите донесени наоди од првостепена постапка.

Горенаведената состојба се должи на строгата примена на правилниците за работа на Ревизионата комисија при МТСП, која постапувала и строго ја применувала одредбата да контролира предмети со донесен негативен наод по случаен избор, а не како во поранешниот период кога биле барани сите предмети за ревизија.

5. Матична евиденција

Стручната служба на Фондот, во рамките на матичната евиденција ги спроведуваше следните активности:

- Давање на мислење за постапување по доставени предмети од страна на филијалите/деловниците.
- Одговори на прашања и писмени одговори доставени од осигуреници, обврзници и институции.
- Подготовка и давање на известувања до филијалите/деловниците, како и давање насоки за работа.
- Давање на одговори на осигуреници за кои стажот на осигурување се смета со зголемено траење.
- Давање мислење на филијалите/деловниците за прашања поврзани со стажот на осигурување што се смета со зголемено траење.

- Учество во Проект за администрирање за социјално осигурување СИАП за евалуација на портфолио за ревизија на стажот на осигурување што се смета со зголемено траење.
- Соработка на Фондот со раководителите на филијалите/деловниците, институциите во однос на членство во приватниот пензиски столб и одговори на барања за членови во приватните пензиски фондови.
- Изготвување на предлог- измени и дополнување на Законот за пензиското и инвалидското осигурување.
- Одговор на прашања и давање на мислење согласно Законот за заштита на личните податоци.
- Постапување по барања за следење и обезбедување на преписи од оригиналот на микрофилмуваните пријави.
- Соработка со Централниот регистар во однос на доставувањето на мејл адресите за обврзниците.
- Изготвување на деловни барања до Секторот за информатика за спроведување на корекции, со цел генерирање на податоците согласно платениот придонес за пензиско и инвалидско осигурување.
- Изготвување Упатство за работа за спроведување на корекции во делот на генерирање на податоците согласно платениот придонес за пензиско и инвалидско осигурување.
- Изготвување на барање до ИТ Секторот за подготвување и доставување на прегледите со податоци за вработени кај обврзници.
- Изготвување на процедури за работа.

Исто така, во 2021 година од страна на филијалите и деловниците на Фондот беа преземени активности за прибирање на пријавите М/4, за периодот до 31.12.2005 година.

Во однос на интерактивниот внес на податоци за стажот на осигурување и платите (М/4) во системот за автоматска обработка на податоците, евидентирано е дека во текот на 2021 година, во електронската евиденција на Фондот, внесени се 56.935 пријави.

Во однос на генерираните податоци во текот на 2021 година, генерирани се 227.362 пријави.

Вкупно внесени и генерирани М/4 пријави за 2021 година се 284.297 пријави.

Како и во претходните години, така и во 2021 година Фондот се соочуваше со проблемот на неприбрани М4-пријави за изминати години, како резултат на тоа што поголем број од деловните субјекти кои престанаа да постојат како правни лица не се придржуваат кон законската обврска за предавање на документацијата во Архивот на РСМ.

6. Исплата на пензии

Една од основните функции на Фондот при спроведувањето на пензиското и инвалидско осигурување, е исплатата на пензиските примања на корисниците на пензија. Во текот на 2021 година, во соработка со Секторот за информатика се вршеше обработка и редовна исплата на пензиите. Поконкретно, во текот на минатата година се изврши:

- Подготовка и исплата на редовни месечни исплати на пензии за корисници на пензии од работничко осигурување, воени пензии земјоделски минимални пензии, како и исплата во поранешни ЈУ-републики и трансфер.
- Подготовка и вонредна исплата на средства за починати корисници на пензија во Република Северна Македонија и странски држави.
- Обработка, печатење, проверка и отворање на финансви досиеја за нови решенија кои се донесени за корисници на пензија кои за првпат стекнале право на пензија.
- Обработка, печатење, проверка на решенија донесени од страна на филијалите на Фондот за обнова на постапка, ускратни решенија и др.
- Постапување по решенија, пресметка и контрола на истите.
- Прием, евидентирање, скенирање и постапување по барања за информација, известувања и налози за извршување, доставени од страна на извршителите.
- Примени и обработени уверенија за живот во март и ноември 2021 година, на корисници на пензија на кои исплатата се врши во поранешните ЈУ-републики,

трансфер и на корисниците на пензија во Република Северна Македонија, за кои исплатата се врши преку овластено лице, корисници на пензии по основ на неспособност за работа и самостоен живот, како и други категории на корисници на пензии.

- Исклучување од исплата на корисниците на пензија кои на барање на Фондот, во определениот рок, не доставиле потврда за живот во мај и декември 2021 година.
- Доставување на известување за прекинување на правото на исплата за корисници на пензија, кои и по втората достава, немаат испратено Уверение за живот.
- Прием, скенирање и обработка на образец за оштетно побарувања согласно договорите со поранешните Ју- републики.
- Електронска размена на починати корисници на пензија кои живееле во поранешните Ју- републики, пасивизирање, барање на повеќе исплатени пензиски примања од банка.
- Прием, скенирање и евиднетирање на школски потврди во текот на октомври, ноември и декември 2021 година за корисници кои користат право на пензија по основ на школување.
- Пасивирање на исплатата за корисници по основ на школување кои имаат наполнето 15 години возраст, а истите немаат доставено Потврда за школување.
- Пресметка, изготвување и доставување на пресметки за сторена преплата до Одделението за правни работи.
- Зголемена контрола на новите решенија кои секојдневно пристигнуваа во Одделението, со што, кај случаите каде се утврдени недостатоци, решенијата се враќани назад во филијалите на Фондот за корекција.

7. Спроведување на надлежностите од вториот пензиски столб

Во евиденцијата на Фондот на ПИОСМ заклучно со декември 2021 година регистрирани се 372.752 активни осигуренци членови на вториот столб.

Во текот на 2021 година, Стручната служба на Фондот во рамки на надлежностите и задачите поврзани со вториот пензиски столб спроведе низа и бројни активности меѓу кои:

- Беа изработени деловни процедури за спроведување на надлежностите од вториот пензиски фонд,
- Се вршеше следење на валидацијата на пријавите M1/2 и M11 со цел за непречено спроведување на постапката за регистрација на членовите во вториот пензиски столб,
- Се вршеше обезбедување на точни и комплетни податоци за осигуренците, членови на вториот столб.
- Се изготвуваа месечни извештаи до Министерството за труд и социјална политика и се остваруваше редовна соработка со Агенцијата за супервизија МАПАС.

Во текот на 2021 година Фондот продолжи да го наплатува надоместокот за функциите кои ги извршува за потребите на задолжително капитално финансирано пензиско осигурување. Надоместокот преставува месечен надоместок на товар на пензиските друштва во висина од 0,1% од секој уплатен придонес за претходниот месец во пензиските фондови со кои управуваат друштвата.

VI. ОРГАНИ НА УПРАВУВАЊЕ НА ФОНДОТ

1. Управен одбор

Управниот одбор на Фондот на ПИОСМ како највисок орган на управување, во 2021 година, својата активност ја насочи во спроведување на пензиското и инвалидско осигурување и зачувување на материјалната и социјална сигурност на корисниците на пензија, како и во интерес и унапредување на пензиската политика во Државата.

Управниот одбор на Фондот е составен од седум членови именувани од Владата на Република Северна Македонија, за време од четири години. Од вкупниот број на членови, пет члена, односно по еден претставник се именуваат на предлог на: Министерството за труд и социјална политика, Министерството за финансии, Репрезентативниот синдикат член на Економско социјалниот совет, Репрезентативното здружение на работодавачите член на Економско социјалниот

совет и Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија. Управниот одбор на Фондот од своите редови избира претседател и заменик претседател за време од една година и за својата работа, најмалку еднаш годишно, поднесува извештај до Владата на Република Северна Македонија.

Управниот одбор на Фондот, во својата работа носи Програма и план за работа, утврдува Предлог – буџетско барање до Министерството за финансии, усвојува Завршна сметка на Фондот, се грижи за редовна уплата на придонесот за пензиско и инвалидско осигурување, одлучува за користење на средствата на Фондот, за продажба на имотот во сопственост на Фондот, за продажба на акциите и уделите од вкупниот капитал стекнат по основ на трансформација на претпријатијата со општествен капитал, се грижи и редовно ја следи исплатата на посмртната помош на корисниците на пензија и на издвоените средства од пензиите за членарина, како и разгледува прашања, извештаи, информации и други материјали во врска со состојбите и проблемите од пензиското и инвалидско осигурување и други работи од надлежноста на Фондот.

Управниот одбор на Фондот на ПИОСМ во 2021 година, својата работа ја оствари согласно статутарните одредби и Програмата и планот за работа на Управниот одбор за 2021 година, при што одржа 13 седници, на кои беа разгледани и вреднувани вкупно 73 материјали. Притоа, беа донесени 34 одлуки, 5 правилници, како и Програма и план за работа на УО на Фондот на ПИОСМ и Годишен план за работа на Фондот на ПИОСМ, усвоени 23 информации и 3 извештаи, а беа донесени и Предлог на буџетско барање на Фондот на ПИОСМ за 2022 год. и Стратешки план на Фондот на ПИОСМ за периодот 2022-2024 година.

Членовите на Управниот одбор имаа колективна и квалитетна соработка и одговорност при донесувањето одлуки и заклучоци, во интерес на корисниците на нашите услуги.

Управниот одбор на Фондот, изврши исклучително значајна работно -раководна активност, што претставува вистински легитимитет дека Фондот во 2021 година одговорно, квалитетно и навреме ја реализира Програмата и планот за работа, со доследно почитување на законските документи: Законот за пензиското и

инвалидското осигурување, Статутот на Фондот на ПИОСМ и Деловникот за работа на Управниот одбор.

Исто така, за Државниот архив на Република Северна Македонија направен е опис и попис на архивска граѓа од трајна вредност, во која се содржани сите одржани седници на Управниот одбор на Фондот и се наведени усвоените документи на седниците одржани во 2021 година.

2. Директор

Директорот на Фондот, како орган кој го раководи Фондот и го претставува пред трети лица, во текот на 2021 година успешно раководеше со работата и функционирањето на институцијата, со што придонесе целосно да се реализира Програмата за работа на Фондот и да се остварат позитивни резултати во сите сегменти од спроведувањето на пензиското и инвалидско осигурување. Под негово раководство беа презмени повеќе мерки и активности насочени кон наплата на ненаплатениот придонес заклучно со 2008 година, кон зголемување на наплатата на придонесот за пензиско и инвалидско осигурување, кон подобрување на финансиското работење на Фондот, а со цел да се унапреди работата на Фондот беше преземена иницијатива пред надлежните министерства и институции во насока на измена на постојната законска регулатива.

Како извршен орган, директорот на Фондот во текот на 2021 година на Управниот одбор му доставуваше извештаи, анализи и предлог- одлуки, а воедно се грижеше и за реализација на донесените одлуки и заклучоци од страна на Управниот одбор на Фондот и од страна на Владата на Република Северна Македонија.

Од аспект на функционирањето на стручната служба на Фондот, директорот ја организираше и координираше работата на истата, презеде мерки и активности за пополнување на упразнетите работни места со нови вработените и одлучуваше за остварување на правата на вработените кои произлегуваат од работен однос.

VII. СТРУЧНА СЛУЖБА НА ФОНДОТ

1. Внатрешна ревизија

Одделението за внатрешна ревизија во текот на 2021 година, ги извршуваше своите работни задачи предвидени во Стратегискиот план за извршување на ревизија од 2021-2023 година и Годишниот план за ревизија за 2021 година, со цел преку своите наоди, препораки, забелешки и советодавната улога да придонесе во подобрување на работењето и зголемување на ефикасноста на системите за внатрешна контрола.

Внатрешната ревизија ги спроведува своите работни задачи согласно прифатените стандарди за професионално извршување на ревизија, Законот за јавна внатрешна финансиска контрола, подзаконските акти донесени врз основа на овој закон, Повелбата за внатрешна ревизија, како и Етичкиот кодекс на внатрешните ревизори.

За секоја спроведена ревизија се изготвува целокупна документација која го претставува ревизорското досие, кое е селектирано и подредено со број, поради организираност во извршувањето.

Покрај спроведените ревизии, Одделението за внатрешна ревизија во текот на 2021 година ги извршуваше и следните активности:

- Изготвување на Изјавата за квалитет на состојбата за внатрешните контроли за 2021 година, согласно Законот за јавна внатрешна финансиска контрола („Службен весник на Република Македонија“ бр. 90/09, 188/13 и 192/15).
- Изготвување на Годишен план за 2022 година и Стратегиски план за 2022-2024 година за работата на Одделението за внатрешна ревизија, кој е одобрен од Директорот на Фондот и доставен до Министерството за финансии.
- Согласно меѓународните стандарди за извршување на внатрешна ревизија, Одделението за внатрешна ревизија има изготвено Регистар на препораки кој редовно се ажурира по издадени извештаи, или спроведени препораки. Ажурираниот Регистар на препораки од 10.01.2022 година содржи седумнаесет (17) конечни извештаи од внатрешната ревизија и се опфатени сто шеесет и четири (164) препораки, во времето на нивното ревидирање. Ажурираниот

регистар на препораките од 10.01.2022 година, ги има опфатено периодот на извршени ревизии од 2019, 2020 и 2021 година, во него се сместени наоди и препораки од процеси за кои треба подобрување.

- Регистарот на ризици се ажурира најмалку еднаш годишно, со сопствена проценка за ризиците кои се закана за работењето на Фондот. Регистарот на ризици содржи 143 проценети ризици од четирите сектори во Фондот, проценките се направени врз основа на ревизии кои се спроведени во изминатиот период, или по процедури за работа од одделението.
- Во текот на 2021 година беше ажуриран Ревизорскиот универзум, кој е составен документ на Стратегискиот план на Одделението за внатрешна ревизија за период од 2022 – 2024 година. Овој документ се користи за проценка на ризици при планирање на ревизиите. Ревизорскиот универзум ги дефинира клучните процеси и цели на тие процеси за да ги оцени со факторите на ризик.
- Во период од 01.01.2021 до 31.12.2021 година, спроведени се ревизии согласно Годишниот план за 2021 година, како и вонредни ревизии по барање на Директорот на Фондот. Во текот на 2022 година предвидено е спроведување на follow up ревизија за спроведување на препораките за секоја извршена ревизија одделно, согласно планот за примена на препораките.

Во продолжение следува преглед на спроведени ревизии за период од 01.01.2021 до 31.12.2021 година:

- Вонредна ревизија на системот на внатрешни контроли на процесот за матична евиденција на утврдување на стаж во Филијала Кочани на Фондот.
- Ревизија на процесот на исплата на пензиски примања во Секторот за финансиски прашања во Фондот.
- (Follow up) ревизија на постапување по наодите и препораките од извршените ревизии за период од 01.01.2020 до 31.12.2020 година во Фондот.
- Вонредна ревизија на системот на внатрешни контроли на процесот на исплата на солидарен фонд на наследници на починат корисник на пензија во Фондот.
- Ревизија на системот на внатрешни контроли на процесот на стопанисување, безбедноста и сигурноста на имотот на ФПИОСМ.

- Ревизија на системот на внатрешни контроли на процесот на остварување право на инвалидска пензија со задолжителен контролен преглед во Фондот.
- Вонредна ревизија на усогласеноста на процесот на матична евиденција при утврдување на стаж на осигурување и усогласеноста на донесените решенија за остварување права од ПИО, согласно законските и подзаконските акти во Фондот.
- Ревизија на процесот за развој и одржување на информатичкиот систем во ФПИОСМ.

2. Буџетска координација

Стручната служба на Фондот подготвува планско аналитички планови и програми, статистички анализи, прегледи и мноштво информации во рамките на тековното следење на системот за пензиското и инвалидското осигурување, како и за неговиот плански развој.

Буџетот на Фондот претставува интегрален дел на буџетот на Државата. Стручната служба на Фондот во координација со надлежните министерства и институции го подготвува Предлог- буџетот на Фондот, го следи и анализира остварувањето на буџетските приходи и расходи и подготвува предлози за изменување и дополнување на буџетот. Притоа ги следи, анализира и дава мислење за актите изготвени од другите организациони единици на Фондот кои имаат финансиски импликации за буџетот.

Во текот на 2021 година сите горенаведени активности беа успешно извршени од надлежните во Стручната служба. Притоа, беше изготвен и Годишниот извештај за работата на Фондот во 2020 година, се изготвуваа дневни, месечни, тримесечни и периодични анализи и информации и се доставуваа до Владата, до Управниот одбор на Фондот и до надлежните министерства и институции, се прибираа статистички податоци во врска со осигурениците и корисниците на правата од ПИО, се анализираа статистичките трендови и редовно се изготвуваа и доставуваа збирни статистички извештаи. Беше изготвен и Предлог- стратешкиот план на Фондот за периодот 2022 – 2024 година и истиот беше усвоен од страна на Управниот одбор.

Во врска со износот на пензиите, Стручната служба во 2021 година врз основа на официјалните податоци за трошоците на живот, во два наврата ги утврди процентите на усогласување на пензиите.

3. Буџетска контрола

Во текот на 2021 година, Одделението за Буџетска контрола на Фондот во целост ги реализираше сите зацртани задачи предвидени со Програмата за работа и со Планот за извршување на финансиските контроли во Фондот на ПИОСМ. Редовно беше вршена екс-анте и екс-пост контрола на сите склучени финансиски договори на Фондот со другите институци и ја следеше нивната реализација, како и контрола на сите влезни фактури. Редовно беше следено извршувањето на буџетот и информирање на директорот на Секторот за финансиски прашања за истото. Беше обезбедена внатрешна распределба на буџетот согласно ЗЈВФК. Беше вршена редовна контрола на патните налози и фискални сметки за гориво, како и финансиска проверка на одобрените средства во буџетот за јавни набавки. Стручната служба на Фондот во текот на 2021 год., активно учествуваше во комисији за пописот на имотот на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија. Во текот на 2021 година Одделението за буџетска контрола, по препорака на Државниот завод за ревизија изготви Предлог -процедура како измена на постојната Процедура за начинот на спроведување внатрешна распределба на вкупниот одобрен буџет, преземање финансиски обврски и извршување плаќања во Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија, која ќе биде разгледувана во текот на 2022 година. Исто така, по препорака на Ревизија се изработени и барања за плаќање и чек листи со кои ќе се опфатат и фактурите за редовните режиски трошоци, процесот на плата на вработените, како и надоместоци на надворешно ангажираните лица. Врз основа на овие обрасци во текот на 2022 година се очекува да се изготвуваат и соодветни процедури. Стручната служба на Фондот активно ги спроведува препораките да се почитуваат пишаните процедури од страна на сите надлежни лица во секторите и одделенијата, а истите редовно да се ажурираат согласно промените и новините во работењето. Исто така, обезбедува целосно придржување кон Правилникот за начинот

на спроведување внатрешна распределба на вкупниот одобрен буџет, преземање финансиски обврски и извршување плаќања во Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија.

4. Јавни набавки

Одделението за јавни набавки во 2021 година ги спроведуваше постапките согласно Годишниот план за јавни набавки на Фондот во 2021 година и изменувањата и дополнувањата на Годишниот план за јавни набавки, согласно Законот за јавните набавки и со користење на електронскиот система на јавни набавки - ЕСЈН (<https://www.e-nabavki.gov.mk>),

Во 2021 година објавени се вкупно 56 огласи за доделување на договор за јавна набавка, односно за 2 огласа повеќе од претходната 2020 година.

Табела бр. 22 Приказ на бројот на објавени огласи според вид на постапката

Вид на постапка	Број на огласи
Набавки од мала вредност	14
Поедноставена отворена постапка	32
Отворена постапка	8
Набавка на посебни услуги	2
Вкупно	56

Според податоците во Табела бр. 22, најмногу огласи за доделување на договор се објавени со Поедноставена отворена постапка и Набавки од мала вредност. Притоа, 16 огласи беа објавени за јавна набавка на стоки, 37 огласи за набавка на услуги и 3 огласи беа објавени за набавка на работи.

Фондот на ПИОСМ како Договорен орган во 2021 година склучил вкупно 63 договори за јавни набавки кои се однесуваат на делив предмет на набавки од спроведените постапки, и тоа 9 договори со отворена постапка, 36 договори со поедноставена отворена постапка, 17 договори со набавки од мала вредност и 1 договор за Набавка на посебни услуги.

Сите податоци во врска со склучените и реализираните договори за јавни набавки се објавени на ЕСЈН (<https://e-nabavki.gov.mk>) и на веб страната на Фондот (<http://www.piom.com.mk/nabavki/>) и се целосно достапни за јавноста.

Вкупната вредност на склучените договори за јавни набавки во 2021 година изнесува 114.418.006,00 денари.

Табела бр.23 Приказ на бројот и вредноста на склучени договори според вид на постапка за доделување на договор за јавна набавка

Вид на постапка за доделување на договор	Број на склучени договори	Вредност на склучените договори	%
Набавки од мала вредност	17	3.939.042,00	3,44
Поедноставена отворена постапка	36	60.267.251,00	52,67
Отворена постапка	9	49.857.713,00	43,58
Посебни услуги	1	354.000,00	0,31
Вкупно	63	114.418.006,00	100

Во текот на 2021 година од страна на незадоволните економски оператори во постапките за доделување на договор за јавна набавка беа поднесени 3 жалби до Државната комисија и до договорниот орган во електронска форма, преку ЕСЈН и по жалбената постапка е донесено 1 решение за поништување на одлуката - постапката и 2 решенија за Одбиена жалба поради неоснованост од Државната комисија за жалби по јавни набавки.

5.Човечки ресурси

Во текот на 2021 година, Одделението за човечки ресурси ја реализираше политиката на менаџирање со човечките ресурси во Фондот на ПИОСМ, преку имплементирање на Законот за работни односи, Законот за вработените во јавниот сектор, Законот за административни службеници, Законот за ПИО, Правилникот за систематизација на работните места во Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија, како и Колективниот договор за уредување,

односно доуредување на правата, обврските и одговорностите од работен однос во Фондот.

Врз основа на Законот за вработените во јавниот сектор, изготвени се План за вработување за 2022 година и План за обуки на административните службеници во Фондот за 2022 година, како и извештаи за нивна реализација.

Изготвен е Годишен извештај за изречени мерки за утврдена дисциплинска и материјална одговорност.

Се спроведе постапката за полугодишно интервју и постапката за оценување на административните службеници во Фондот и врз основа на тоа беше изработен и Извештај за спроведеното оценување и истиот е доставен до Министерството за информатичко општество и администрација.

Се спроведуваа постапки за нови вработувања и за унапредувања на вработени по пат на интересен оглас.

Продолжено е ажурирањето на податоците на вработените преку софтверот за човечки ресурси – Hermes, а врз основа на обврската од Законот за вработените во јавниот сектор, се продолжи со внесување и ажурирање на податоците за вработените во Фондот во Информациониот систем за управување со човечки ресурси (ИСУЧР), кој го води Министерството за информатичко општество и администрација.

Се продолжи со електронската евиденција на работното време во Фондот, преку изработка на дневни, неделни и месечни извештаи за присутност на вработените, комуникација со Агенцијата за вработување, спроведување на пријави М1-М2, ППР пријави и одјави на вработените по било кој основ.

Се спроведуваа дисциплински постапки, а беа спроведени и постапки за преземање на вработени од други институции, како и за преземање на вработени во Фондот во други институции.

Беа изготвени решенија за: распоредување, изрекување дисциплински мерки, престанок на вработување, платено и неплатено отсуство, годишен одмор, договори за самостојна работа, решенија за користење на годишен одмор, како и План за користење на годишните одмори за 2021 година.

Тековно се изготвуваа одговори по жалбите на вработените доставени до Агенцијата за администрација.

Редовно се вршеше писмена комуникација со Владата на Република Македонија, министерствата и другите надлежни институции, ажурирање на податоците за вработените во координација со Фондот за здравствено осигурување за добивање картони за здравствено осигурување, како и за електронските здравствени картички. Изработен е и ажуриран Планот за одбрана во Фондот.

Во 2021 година, се продолжи со следењето на препораките и спроведувањето на мерките за борба против пандемијата со коронавирусот (Covid-19), донесени од страна на Владата на Северна Македонија и посебен приоритет се даде на начинот на организација на работата на службите во услови на пандемија.

Во Стручната служба на Фондот, со состојба декември 2021 година, беа ангажирани 535 вработени. Во споредба со 2020 година, бројот е намален за 1 вработен. Квалификациската структура на вработените е прикажана во табелата подолу.

Табела бр.24: Квалификациска структура на вработените во Фондот

Стручна подготовка	2020	Структура	2021	Структура
Висока	289	53,9	300	56,1
Виша	42	7,8	41	7,7
Средна	192	35,8	183	34,2
Ниска	13	2,4	11	2,1
Вкупно	536	100,0	535	100,0

Структурата на вработените според школската подготовка, во 2021 во однос на 2020 година е на приближно исто ниво.

Табела бр.25: Движење на бројот на вработените во Стручната служба на Фондот, во периодот од 2007-2021 година

Година	Стручна служба, Централa-Скопје	Подрачни единици	Вкупно
2007	254	430	684
2008	254	462	716
2009	251	427	678
2010	263	474	737
2011	258	451	709
2012	245	432	677
2013	233	421	654
2014	230	406	636
2015	252	393	645
2016	249	388	637
2017	242	366	608
2018	233	354	587
2019	221	338	559
2020	203	333	536
2021	199	336	535

6. Информирање

Во 2021 година Фондот на ПИОСМ обезбеди активна транспарентност и отчетност во работењето, а јавноста беше навреме информирана за сите позначајни активности. Беше воспоставена постојана комуникација со медиумите, со цел да се зголеми видливоста на активностите и промените што се воведуваат во Фондот, но и да се информираат граѓаните за сервисите коишто ги обезбедува институцијата.

Во таа насока стручните служби на Фондот, во соработка со платформата „Само прашај“ снимаја над 40 видео- изјави кои беа објавени на порталот. Во видео-клиповите службите директно се обраќаа и даваа конкретен одговор на прашања што граѓаните претходно ги поставиле околу условите за пензионирање, методологијата за пресметување на пензиите, докуп на стаж, правото на инвалидска пензија и сл.

Во текот на 2021 година беа емитувани интервјуа со директорот на Фондот во повеќе електронски медиуми, пишани медиуми и на интернет портали.

Во комуникацијата со медиумите, Стручната служба подготви одговори на новинарски прашања за различни теми од областа на пензискиот систем и истите беа објавени на влијателни и посетени електронски медиуми и интернет портали.

Поради потребата за комуникации, во јуни 2021 година се отвори официјален Фејсбук профил на Фондот, со цел да се привлече и задржи вниманието на граѓаните и да ги информира за тековните активности.

Во 2021 година двонасочно информирање се реализираше и со вработените во Фондот, со цел подобра меѓусебна соработка и комуникација.

На интернет страницата на Фондот се вршеше редовно ажурирање на податоците од статистиката, финансиското работење, законските прописи и др., а се објавени и актуелни текстови, бројни соопштенија, огласи, ранг – листи за сместување на корисниците на пензија во пензионерските домови со кои стопанисува Фондот и разни други документи и информации.

Преку електронската адреса на Фондот (info@piom.com.mk) и преку Кол - центарот, (02/15-215), каде се евидентирани 1.201 повик, граѓаните добиваат информации за остварувањето на правата од ПИО, за исплата на пензиите, доставувањето уверенија за живот на корисниците и др.

Во Фондот, во 2021 година, редовно се преведуваа од македонски на албански јазик материјалите за одржаните 13 седници на Управниот одбор, текстовите за интернет -страницата, како и мноштво формулари, обрасци, потврди во врска со правата од ПИО, дописи од надворешни институции и слично.

Согласно Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, во 2021 година до Фондот се поднесени вкупно 20 барања, од кои, 17 се позитивно, а 3 се негативно одговорени на начин и во форма назначена од страна на барателите. За овие барања, изготвен е и Годишен извештај за спроведување на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер во Фондот.

Во библиотеката на Фондот, која располага со библиотечен фонд од 2.125 наслови, на користење се издаваа стручни книги, закони, службени весници, лектири, белетристика, речници, дневен печат и друго.

7. Правни работи

Одделението за правни работи во текот на 2021 година продолжи со водење на постапки за надомест на штета поради неоснована исплата на пензии, да изготвува тужби и поднесоци во постапките пред надлежните судови и да го застапува Фондот во постапките пред надлежните судови и другите надлежни органи. Освен тоа, надлежните во Стручната служба учествуваа во работата на стручните тимови при изработувањето на нормативните акти, методологии, упатства, процедури и инструкции од нивниот делокруг на работа.

Во 2021 година се евидентирани вкупно 243 предмети во кои побарувањата на Фондот по основ на неоснована исплата на пензии (штети) вкупно изнесуваа 17.233.953 денари, а од нив се завршени се 121 предмети и наплатени се вкупно 3.158.395 денари.

По основ на неоснована исплата на времена инвалидска пензија, во 2021 година беа евидентирани 16 предмети со вкупно побарување во износ од 2.551.981 денар, од кои наплатени се 453.010 денари.

По основ на неоснована исплата на семејна пензија се евидентирани 163 предмети со вкупно побарување во износ од 4.931.517 денари, од кои се наплатени 2.075.317 денари.

Евидентирани се 21 предмет по основ на неоснована исплата на старосна пензија поради вработување на корисникот на пензија, со вкупно побарување во износ од 3.651.499 денари, од кои наплатени се 467.246 денари.

По основ на неоснована исплата на најнизок износ на пензија се евидентирани 5 предмети со вкупно побарување од 618.396 денари од кои се наплатени 214.100 денари.

По основ исплата на починат корисник на пензија се евидентирани 31 предмет со вкупно побарување од 2.175.477 денари, од кои наплатени се 869.8622 денари.

По други основи (поништени решенија за старосна пензија, фиктивен стаж, решенија за препензионирање согласно договорите за социјално осигурување) се евидентирани 7 предмети со вкупно побарување во износ од 3.305.083 денари, од кои се наплатени 16.000 денари.

Во 2021 година од страна на Фондот се поднесени 6 тужби по разни основи за наплата на побарување во износ од 1.056.152 денари. По поднесените тужби, за 2 предмети тужените го платија побарувањето на Фондот во износ од 43.059 денари, за 2 предмети е донесена првостепена пресуда во корист на Фондот во износ од 535.304,00 денари, од кои едниот е во постапка по жалба, а за другиот се чека правосилност и за 2 предмети во вкупен износ од 477.757 денари во тек е судската постапка.

Во 2021 година против Фондот се поднесени 4 тужби, од кои: 3 се по основ на работни спорови, додека 1 тужба е по основ на долг-исплата на камата поради доцнење со исплата на пензијата. Од овие тужби, 1 е повлечена од страна на тужителот, додека по останатите 3 тужби судската постапка сè уште не е завршена.

Во 2021 година донесени се 17 пресуди од страна на надлежните судови во Република Северна Македонија, од кои:

- 6 пресуди се донесени за предмети во кои Фондот е тужена страна, при што 2 предмети се завршени со пресуди во корист на тужителите (Фондот е задолжен со плаќање на 301.259 денари), додека 4 предмети се во жалбена постапка (799.990 денари.)

Од овие 17 пресуди, 11 пресуди се донесени за предмети во кои Фондот се јавува како тужител, при што по 4 предмети се донесени пресуди во корист на Фондот за наплата на побарување во вкупен износ од 952.928 денари, за 1 предмет со пресуда делумно се усвојува тужбеното барање на Фондот (за наплата на 73.844 денари), за 1

предмет е одбиено тужбеното барање на Фондот (во износ од 369.510 денари), додека за 4 предмети се донесени првостепени пресуди во корист на Фондот (за наплата на побарување во вкупен износ од 1.030.660 денари), но против истите се поднесени жалби од страна на тужените.

Стручната служба во 2021 година постапуваше и по предмети од претходните години кои сè уште не се завршени, односно не се наплатени.

Табела бр.26

ред.бр.	основ	број на предмети	побарување	наплатено
1	Неоснована исплата на времен инвалидска пензија	16	2.551.981,00	453.010,00
2	Неоснована исплата на семејна пензија	163	4.931.517,00	2.075.317,00
3	Неоснована исплата на старосна пензија поради вработување на корисникот пензија	21	3.651.499,00	467.246,00
4	Неоснована исплата на најнизок износ на пензија	5	618.396,00	214.100,00
5	Исплата на починат корисник на пензија	31	2.175.477,00	869.862,00
6	Други основи (поништени решенија за старосна пензија, фиктивен стаж, решенија за препензионирање согласно договорите за социјално осигурување)	7	3.305.083,00	16.000,00
	ВКУПНО	243	17.233.953,00	4.095.535,00

8. Стопанисување со имотот на Фондот

Во 2021 година Одделението за стопанисување со имотот на Фондот, презеде доста активности во врска со своите надлежности и обврски согласно Програмата за работа усвоена од Управниот одбор за непречено и квалитено функционирање на домовите за живеење на корисниците на пензија, стопанисување со станбениот и деловниот простор, извршување на Програмата за реконструкција, адаптација и инвестиционо одржување на објектите на Фондот како во филијалите и Централата, така и во дел од пензионерските домови, обезбедување на потребната документација

за впишување на објектите во сопственост на Фондот во катастарската евиденција и добивање на имотни листови.

Во овој момент Фондот стопанисува со вкупно 14 пензионерски домови. Овие 14 пензионерски домови располагаат со 380 станбени единици во кој се сместени корисници на пензија.

Закупнината редовно се наплаќа преку задршка од пензијата, а останатите трошоци (комунални услуги) со помали потешкотии се наплаќаат. Вкупното задолжување за 2021 година изнесува 3.622.203,00 денари, а вкупно наплатени се средства од закупнини од корисниците на пензија од 3.629.729,00 денари, или 100,21% наплата.

При ослободување на станови во домовите за живеење на корисниците на пензија, согласно Ранг- листата и донесени одлуки од Комисијата, се склучуваат договори со нови корисници и се пополнуваат слободните станбени единици. Домовите се одржуваат редовно и се создадени услови за живеење на корисниците на пензија.

Со примената и функционирањето на електронскиот софтвер за сместување на корисници на пензија во домовите за живеење на корисниците на пензија, се исклучи можноста за влијание на субјективниот фактор при вселувањето на корисниците на пензија во пензионерските домови, бидејќи ранг- листите се јавно објавени на веб страницата на Фондот и сите баратели на сместување можат да го следат своето напредување на ранг- листите.

Фондот располага и со деловен простор во домовите за живеење на корисниците на пензија со површина од 9.564 м², од кој е издаден 8.374 м², а 1.190 м² не е издаден. За издавање под закуп на деловниот простор се објавуваат објави за електронско јавно надавање, а посебна комисија од Фондот врши избор на најповолен понудувач и после донесената одлука за избор се склучува договор и истиот се издава.

Во 2021 година Фондот на име закупнина за деловен простор има фактурирано 11.930.673 денари и наплатено 11.422.308 денари, или тековната наплата е 95,74%. Во овој период од вкупно пренесените побарувања од претходен период во износ од 6.491.307 денари, наплатени се 1.595.199 денари, или 24,57% од пренесените побарувања.

Во 2021 година Фондот на ПИОСМ достави информација до Владата на Република Северна Македонија за состојбата со деловниот простор. Владата на РСМ ја усвои информацијата и донесе заклучоци со кои го задолжи Биротот за судски вештачења да изработи проценки на пазарната вредност на деловните простори, а Фондот по добивање на процените да достави до Владата Предлог – одлука за продажба на деловниот простор. Оваа активност е сè уште во тек.

Во 2021 година, Одделението продолжи со активностите околу ажурирање на документација за упис на имотот на Фондот во Агенцијата за катастар на недвижности. За сите објекти со кои располага Фондот, а истите не се запишани во сопственост на Фондот, имаме благовремено поднесено валидна документација до Министерството за транспорт и врски, меѓутоа поради инертноста на службите во Министерството, истите сè уште не се завршени.

Во 2021 година извршени се инвестициони активности во рамките на предвидените средства со Буџетот на Фондот за 2021 година, со цел да се подобрат условите за работа на вработените, како и со цел да се подобрат условите за престој на корисниците на пензија во пензионерските домови.

- Инвестиции во филијали и деловници

Извршени се повеќе инвестициони зафати во филијалите и деловниците:

Во Централата на Фондот, во 2021 година, е извршена реконструкција на влезната партија во Фондот со поставување на триподи (ролери) за подобра контрола на влезот и излезот на вработените и посетителите, реконструиран е дел од приземјето за подобра функционирање на архивата на Фондот. Вредноста на извршените работи изнесува вкупно 1.416.685 денари без ДДВ.

Во Филијата на Фондот во Штип извршена е комплетна реконструкција на просториите со замена на надворешна и внатрешна столарија, нова електроинсталација, молерофарбарски работи. Вредноста на извршените работи изнесува 2.879.859 денари без пресметан ДДВ.

Во Филијалата на Фондот во Пробиштип, извршена е комплетна реконструкција на просториите со замена на надворешна и внатрешна столарија, нова

елктроинсталација, молерофарбарски работи. Вредноста на извршените работи изнесува 1.435.100 денари, без пресметан ДДВ.

- Инвестиции во домови за живеење на корисници на пензија

Во 2021 година, Фондот на ПИОСМ изврши инвестиција во Пензионерскиот дом во Аеродром -Скопје со комплетна реконструкција на кровната конструкција, со што се надмина проблемот со протекување на постојниот кров и оштетување на дел од станбените единици. Вредноста на извршените работи изнесува 9.824.650 денари, без пресметан ДДВ.

Со инвестиционите вложувања во 2021 година, значително се подобрени условите за работа на вработените во Фондот, како и условите за живеење на корисниците на пензија во пензионерските домови.

9. Солидарен фонд

Во рамките на задачите и надлежностите на Стручната служба на Фондот е и прибирањето и исплатата на средствата за посмртна помош – Солидарен фонд.

Согласно член 115 од Законот за пензиското и инвалидското осигурување, на корисникот на пензија, со негова согласност, му се запира дел од пензијата за обезбедување средства потребни за исплата на посмртна помош за членовите на неговото семејство, како и дел за членарина во Здружението на пензионерите.

Согласно одлуките на Регистрираната организација на Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија за 2021 година, износот на месечната задршка од пензија за посмртна помош изнесуваше 120 денари во декември наменета за јануарската исплата, 130 денари во периодот од јануари до април (наменета за исплатите од февруари до мај) и 140 денари од јуни до декември, а за членарина 30 денари месечно.

Посмртната помош за починатите корисници на пензија за 2021 година изнесуваше 30.000 денари.

Табела бр.27: Движење на издвоените и исплатени средства за Солидарен фонд - посмртна помош на корисниците на пензија по месеци во 2021 година

Месеци	Пензионери со задршка за солидарен фонд	Издвоени средства за солидарен фонд	Починати корисници на солидарен фонд	Исплатени средства за солидарен фонд
Јануари	307.256	37.467.240	1231	36.930.000
Февруари	306.452	40.225.640	1356	40.680.000
Март	306.722	40.376.420	1333	39.990.000
Април	307.738	40.518.580	1366	40.980.000
Мај	307.276	40.323.520	1327	39.810.000
Јуни	306.899	43.361.790	1478	44.340.000
Јули	307.432	43.567.000	1440	43.200.000
Август	307.771	43.503.970	1463	43.890.000
Септември	308.514	43.813.070	1458	43.740.000
Октомври	308.583	43.579.470	1455	43.650.000
Ноември	308.686	43.631.360	1460	43.800.000
Декември	309.195	43.730.790	1445	43.350.000
Вкупно:		504.098.850	16.812	504.330.000

Во 2021 година, од корисниците на пензија за солидарен фонд - посмртна помош, беа задржани средства во износ од 504.098.850,00 денари, додека на членовите на семејствата на починатите 16.812 корисници на пензија, се исплатени средства во износ од 504.330.000 денари.

Во 2021 имавме обврска за исплата на посмртна помош за 21.468 починати корисници на пензија во вкупен износ од 644.040.000,00 денари, меѓутоа за солидарен фонд по сите основи (задршки, пренесени средства и уплати) беа акумулирани средства во износ од 505.106.312,00 денари. На ден 31.12.2021 година, недостасуваа средства во износ од 138.933.688,00 денари за просечно 4.631 починат корисник на пензија, со што просечното доцнење на исплатата за сите поднесени барања беше околу три месеци. Доцнењето се должеше на зголемената смртност на пензионерите во изминативе две години предизвикана од пандемијата на КОВИД19 и износот на самата задршка што се определува од Одборот на Регистрираната организација на сојузите на пензионерите на Македонија. Фондот на ПИОСМ ја извршува исплатата со автоматизиран системски процес, хронолошки по датум на поднесување на барањата.

Табела бр. 28: Во период од 2010 до 2021 година, издвоените и исплатени средства за посмртна помош изнесуваат:

Година	Пензионери со задршка (просек)	Издвоени средства	Исплатени корисници	Исплатени средства
2010	262.370	377.910.674	12.617	378.501.162
2011	262.179	377.587.680	13.112	393.360.000
2012	265.764	382.711.152	13.219	396.570.000
2013	272.243	392.031.120	13.374	401.220.000
2014	277.609	399.757.920	13.378	401.340.000
2015	281.637	408.042.330	13.712	417.960.000
2016	286.467	416.309.460	13.878	416.340.000
2017	291.502	441.213.820	14.676	440.280.000
2018	296.386	428.943.674	13.402	402.060.000
2019	301.557	438.623.910	14.907	447.222.500
2020	304.733	444.008.590	15.530	465.900.000
2021	307.704	504.098.850	16.812	504.330.000

Бројот на починатите корисници на пензија на коишто им се исплатени средства за солидарен фонд во 2021 година изнесува 16.812 корисници, а во 2020 година изнесувал 15.530 починати, што значи дека бројот на исплатени корисници на солидарен фонд е зголемен за 1282 лица во споредба со 2020 година.

VIII. ИНФОРМАТИЧКИ СИСТЕМ

1. Развој на информатичкиот систем

Надлежните за развој на информатичкиот систем во Стручната служба на Фондот, со цел да се обезбедат редовни распределби на уплатените средства за придонес кои секојдневно пристигнуваа на мост- сметката со која управува Фондот, вршеа перманентни активности на упарување на податоците за уплатите доставени од Трезор со податоците за платените МПИН- пријави кои ги доставува УЈП. Со ова се извршува процесот на распределба на уплатите и податоците помеѓу Фондот на

ПАОСМ и приватните пензиски фондови и по извршената контрола и дадената потврда од страна на МАПАС, дел од парите се дистрибуираат на институционалната сметка на Фондот на ПАОСМ, а дел се дистрибуираат до приватните пензиски фондови. Покрај паричните средства, истовремено се дистрибуираат и податоците за секое лице. Со оваа перманентна активност се обезбедува приливот на пари за исплата на пензиските примања.

Се извршуваа и тековни задачи насочени кон одржување, дополнување и унапредување на посебните апликации, надгледување на резултатите од нивното функционирање и повремено и по потреба се вршеа интервенции и корекции во деловно – апликативните решенија кои се користат од вработените во Фондот.

Тестирана е нова работна околина (верзија 12.2.1.4) со нови развојни персонални компутери и 64 битна технологија, (инсталирање Forms12, Reports12, WebLogic12), како подготовка за миграција на постојаната развојно/продукциска околина која е во верзија 9.04. Заради обемот и сложеноста на задачата, миграцијата во 2021 не е извршена, туку е одложена. Во врска со планираната миграција во 2021 година, започната е обуката за WebLogic12.

Во деловниот дел од функционирањето на Фондот, службениците имаат потреба за подетално објаснување на нестандартни состојби на податоци, па зато од страна на надлежните за развој на информацискиот систем се вршеа адекватни анализи и по потреба се предлагаа решенија. Во процесот за поврат на средства до обврзниците, извршени се 31 анализи и интервенции.

2. Апликативен софтвер

Во текот на 2021 година, континуирано се вршеше одржување, усовршување доградување и контрола на функционирањето на сите постоечки линии на апликативни решенија за поддршка на деловните процеси, и тоа :

1. Во делот на регистрација на обврзници и осигуреници,
2. Во делот на матичната евиденција на корисници на права и исплата,
3. Во делот на Оцена на работната способност (инвалидност).

4. Во делот на дигитализацијата на старите микрофилмски снимки на М1, М2, М3, М4, М5, М6, М7, М8 и PS обрасци ,

5. Во делот на подготовка на прегледи со податоци за осигуреници, обврзници и корисници на праваи.

3. ИТ инфраструктура и поддршка

Во текот на 2021 година се продолжи со набавката на нова современа ИТ опрема, со нејзина инсталација и тестирање на функционирањето, а со цел за ефикасно и современо функционирање на деловните процеси на Фондот. Паралелно со набавката на нова опрема, се продолжи со редовното одржување и сервисирање на постојната преку склучување на договори со овластени економски оператори, со што беше обезбедено непречено и континуирано функционирање на Фондот. Се спроведуваше и редовно мониторирање, одржување и конфигурирање на серверите, одржување на системот за видео- надзор, алармните системи, контрола на пристап и евиденција на работното време, мониторирање, одржување и конфигурирање на мрежните уреди, како и т.н. “Backup” на базата на податоци. Непречено се прифаќаа секојдневно пристигнатите електронски пораки од Трезорот, Агенцијата за вработување и од УЈП и се ажурираа податоците во базата на податоци. Се прифаќаа и ажурираа пријави и одјави на корисниците на пензии, се испраќаа датотеки за исплата до банките и беше давана техничка поддршка на корисниците на ИТ- опремата во Централата, филијалите и деловниците на Фондот.

IX. ЗАКЛУЧОК

Извештајот за работата на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија во 2021 година, комплетно го прикажува остварувањето на сите значајни функции од спроведувањето на пензиското и инвалидско осигурување преку бројни статистички и други показатели.

Воведниот дел од извештајот, во скратена форма ги прикажува сите активности во 2021 година, а во продолжение на Извештајот споредбено и аналитички се прикажани остварените резултати.

Остварените приходи во 2021 година и пренесените парични средства од 2020 година, овозможија Фондот редовно и навремено да ги изврши обврските кон корисниците на пензија и други права од доменот на својата работа, како и другите обврски кои произлегуваат од тековното работење на Фондот. Зголемените приходи за 4,92% во однос на 2020 година и остварениот вишок на приходи во однос на расходите од 1.361,1 милион денари, претставува чекор кон стабилизација на пензискиот систем.

И покрај присутната пандемија, во 2021 година Фондот ефикасно, успешно и навремено ги изврши работните задачи и успеа да оствари позитивни финансиски резултати.

Осигурениците и корисниците на пензија непречено ги остваруваа своите права во согласност со Законот, Статутот и другите општи акти на Фондот.

Исплатата на пензиите во услови на пандемија, Фондот редовно ја извршуваше и направи напор да ги исплаќа во последната недела од тековниот месец со единствена цел да се овозможи корисниците на пензија да не се изложуваат на здравствен ризик преку групирање во деловните банки.

Усогласувањето на пензиите се вршеше согласно законските прописи.

Управниот одбор на Фондот, на седницата одржана на 19.05.2022 година, го усвои Извештајот за работата на Фондот на ПИОСМ во 2021 година.

Директор на Секторот за финансиски прашања

Fatime Nexhipi _____

Директор на Секторот за остварување на правата од ПИО

Билјана Стојанова _____

Директор на Секторот за човечки ресурси, правни и општи работи

Filiz Mehmed _____

Директор на Секторот за информатика

Билјана Давалиева-Митревска _____

Директор на Секторот за спроведување на одредбите на ЕУ и меѓународните договори за социјално осигурување

Nigjar Toska _____

02-2399/1

19.05.2022

В.Д ДИРЕКТОР
Dritan Bexheti

УПРАВЕН ОДБОР
Претседател,
Боро Варошлија

